İLK "İTİRAF"ÇI

ÖMER TANLAK AVRUPA'DA

Röportaj: YILDIRIM DAĞYELİ

8. Sayfada

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PAZARTESİ 18 AĞUSTOS 1980

10 LİRA

1978 yazında Adana'da Osman Balcı, Recai, Galip ve Mahmut Tat takımı işe başlayınca cinayetler hızla arttı

Yurdakul cinayetinin ardındaki adam

- **Osman Balcı, "Cevat Yurdakul MHP'ye çok zarar vermişti. Bizim arkadaşlar tarafından öldürüldü" dedi**
- Osman Balcı, Ferhat Tüysüz, Ali Bülent Orkan ve Erol Türkmen gibi kaçakları çiftliklerde sakladıklarını ve eylemlerde kullandıklarını söyledi
- **Osman Balcı: "Elimizde 15 cinayet silahı var Bunları Niğde'nin köylerinde değiştirebilir misin?" diye sordu**

Ali Yurtaslan'ın itirafının bugünkü bölümü MHP'nin Adana'daki cinayetlerinin ardındaki isimlerin kimler olduğunu açıklığa kavuşturuyor. Ali Yurtaslan, Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'un kimler tarafından öldürtüldüğünü açıklıyor. 1978 yazında yeni bir ekibin işbaşına gelmesiyle Adana'da cinayetlerin hızla tırmanmaya başladığını anlatan Yurtaslan, bu ekibin ellerinde 15 cinayet silahı olduğunu kendi ağızlarıyla açıkladıklarını belirtiyor. Yurtaslan itirafında şunları anlatıyor:

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Ferhat Tüysüz, Osman Balcı ve Galip Kütük'ü daha önce ele vermişti

HABER MERKEZİ

ALİ Yurtaslan'ın itiraflarında eylemleri anlatılan Osman Balcı ve Galip Kütük'ün adları azılı katil Ferhat Tüysüz'ün ifadesinde de geçiyordu.

Sağmalcılar cezaevinden kaçtıktan sonra Adana bölgesine giden ve burada birçok yurttaşı öldüren Ferhat Tüysüz, yakalandıktan sonra polise şunları anlatmıştı:

"Yunus Uzun, o tarihte sıkıyönetim ilanı nedeniyle kapatılmış bulunan ÜGD'nin İkinci Başkanı Galip Kütük'le görüşmüş. Yanımıza geldiğinde harçlık olarak Galip'ten aldığını söyleyerek 6 adet beşyüz lirayı bizlere vermeye başladı. Galip Kütük'ten 250-500-1000'er lira harçlık aldığımız olurdu.

"O tarihlerde sıkıyönetim tarafından kapatılmış olan ÜGD, MHP içinde faaliyet gösteriyor ve partinin bir odası ÜGD için ayrılmış bulunuyordu. Bize para verilmesi konusu bu yüzden partiye dayalı ya da danışıklı olarak yapılıyordu."

Ferhat Tüysüz polis ifadesin-

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

Osman Balcı'nın biz öldürdük dediği Cevat Yurdakul (sağda). Saldırıdan sonra arabanın hali (Üstte)

MHP Merkezindeki adam itiraf'a devam ediyor

19

BAŞYAZI

Keyfilik ve Hukukilik

Doğu Perinçek

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Merkez Komitesi üyesi ve Aydınlık gazetesi Müessese Müdürü Osman Gürhan Ertür, bugün onuncu gündür İstanbul'da gözaltında. Gürhan Ertür, on gün önce Örnek Mahallesinde Aydınlık gazetesi satan iki kişinin jandarma tarafından kanunsuz olarak tutulması üzerine gazetenin yöneticisi olarak olay yerine gidiyor. Sen misin gelen, onu da tutuyorlar.

Sıkıyönetim Komutanlığına bağlı ilgili makamlara başvuruluyor. Verilen cevap: Gözaltında on beş gününü dolduracak, ayın 22'sinde savcılığa çıkarılmasına karar verildi.

Bu tutum, hukuki değildir. Kanunların Sıkıyönetim Komutanlığına 15 gün gözaltında tutma yetkisi verdiği bir gerçektir. Fakat bu yetki gene kanunla sınırlıdır ve keyfi olarak kullanılamaz.

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

YARIN: Adana Cezaevine kaçışlar için 50 bin lira sokuldu

MSP Genel Başkanı Erbakan: İstanbul'un Fatih semtinde baskı yapan teröristler Akıncı kılığındaki ırkçılardır. Kendilerine İKO vs. adını veren gruplarla bir alakamız yoktur.

MSP GENEL BAŞKANININ GAZETEMİZ GENEL YÖNETMENİ ORAL ÇALIŞLAR'A ÖZEL DEMECİ

ERBAKAN: "İtirafı ilgiyle izliyorum. Çok güzel"

- Önergemiz kabul edilmezse AP'nin vereceği hiç bir erken seçim önergesini kabul etmeyiz.
- Irak'ta idam edilenler petrol kuyularını bombalamak isteyenler ve camiye gidenlerin yüzüne asit atanlardır. Teröristlere burada karşı çıkıyoruz da orada niye karşı çıkmayalım.
- Alevi ve Sünni ileri gelenlerinin bir irsat (halkı aydınlatma) ekibi kurarak halkı birlik ve kardeşliğe çağıran toplantılar yapması düşüncesini olumlu karşılıyorum

YARIN AYDINLIK'TA

Gazetemizin yeni adı

Ecevit, Ali Yurtaslan'ın İtiraf'ını konu alan bir basın toplantısı yaptı. "BİR GAZETE" bu itirafları yayınlıyormuş.

İki yıldır olay yaratan, gerçeği bütün çıplaklığıyla ortaya seren yayınlar yaptık. Çokları, bu yayınlarımızdan sözederken, Aydınlık'ın adını nedense ağızlarına almadılar.

Ne yapsak acaba? Anlaşılan onlar, Aydınlık'ın adını anmamakta kararlılar. Bari biz onların gazetemize verdiği ismi benimseyelim, "Aydınlık" başlığının yerine "BİR GAZETE" yazalım.

Nalcıbaşı

Sonunda işkenceciden şahit buldular

Ferit İlsever

Hergün gazetesinin Ali Yurtaslan'ın itiraflarına cevap yetiştirme çabasında baş köşeyi yine bizim meşhur avukat! Necdet Küçüktaşkıner aldı. Aydınlık okuyucuları hatırlarlar, 1978 temmuzunda Necdet Küçüktaşkıner'le bürosunda görüşmüştüm. Küçüktaşkıner o görüşmemizde 12 Mart işkencelerinde görev aldığını kabul etmişti. Biz de bu konuşmayı Aydınlık'ta yayınlamıştık.

Hergün gazetesi bu olaydan iki sene sonra Necdet Küçüktaşkıner'in ağzından benim MİT ajanı, hatta CIA ajanı olduğuku iddia etmektedir.

Bu suçlamaya cevap vermeden önce küçük bir hatırlatmada bulunmak istiyorum. 12 Mart döneminde tutuklanarak Şafak davasında yargılandım. 1974 yılındaki afla tahliye oldum. Beni ve bu davadan yargılanan arkadaşlarımı işkenceyle sorguya çeken İstanbul'daki Kontrgerilla ekibinin başında Necdet Küçüktaşkıner bulunuyordu. Bütün Türkiye halkı biliyor ki, Şafak davası sanıkları ve 12 Mart'ta yargılanan diğer devrimciler Amerikan emperyalizmine ve CIA'ya karşı mücadele ettikleri için zulüm ve işkence gördüler, 12 Mart döneminin işkencecileri ise, CIA tarafından eğitilmişlerdi. Bunlar Hergün'ün yazdıkları gibi içi boş iddialar değildir. Herkesin kabul ettiği gerçeklerdir.

Devrimcilerin o mücadeleleridir ki, Kontrgerillaya darbeler indirdi. CIA'yı teşhir etti. O mücadele sonucudur ki, sekiz yıl

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

içten geldiği gibi

NİMET ARZIK

Sayın Kenan Evren, Orgeneralime

Sayın Orgeneralim size başvurmak zorunluluğunu duyuyorum.

Bodrum'daydım. Bulunduğum mütevazi bir evdi, bir komodinin üstünde zamanın sedef kakmalı bir çerçevesinde çok iyi tanıdığım bir yüzün gençliği, duygulu ve elmacık kemikleri çıkık bakıyordu bana.

Resmin bir köşesinde ince bir yazıyla yazılmış uzunca bir itaf vardı. Gazi Mustafa Kemal bu resmini, ev sahibesinin babasına Kurtuluş Savaşı yıllarında armağan etmişti.

Kalpağın bile yüksekliği yakışıklı oturtulmuştu alnına.

Bugünün liderleri böyle alımlı olmuyor, çoğu fazla doldurulmuş patates çuvalına benziyor.

Atatürk fiziğine dek, her şeyi olan adamdı.

Dünyanın bütün liderlerinin yüzlerine bakın. Ne görüyorsunuz bu yüzlerde? Makam doymuşluğuyla ihtiras doymamışlığı arasında seviyesiz bir çatışma.

Atatürk son gününe değin altın bir madalyada kakılmış bir profil gibi kalmıştır.

Sayın Orgeneralim, size başvurmaya karar verdim, çünkü Sayın İhsan Sabri Çağlayangil'in ve Sayın Süleyman Demirel'in çağrısına karşın, Atatürk yılı için ortada kayda değer bir çalışma yok. Tersi var diyebilirim. Atatürk yılı ilan edilen 1981 yılının dünyada sönük geçmesi için sinsi ve yoğun bir çaba var.

1 – Bir Atatürk sitesi yapılacaktı hipodromun yerinde. Hazırlığın kırıntısı bile yok.

2 – Bir müze kurulacaktı müzenin "m"si bile yok.

3 – Atatürk Enstitüsü darma duman edildi. Orda çalışanlar gerekçe gösterilmeden dağıtıldı. Nice yıldır birikmiş kitaplar Milli Kütüphaneye aktarıldı.

4 – Ortak filmler yapılacaktı uluslararası teknikten faydalanıp. Çoktan başlanılması gerekiyordu başlanılmadı.

5 – Atatürk'ün söylevleri tekrar basılacaktı. Anzavur isyanı daha kolay basılır bence. Burada da hiç bir çaba yok. Çabayı geçin kıpırtı bile yok.

İşte bütün bunlar için belki insanları bu gaflet uykusundan uyandırabilirsiniz diye size başvuruyorum.

Evet, evet Sayın Çağlayangil'in, Sayın Demirel'in zorlamalarıyla bir onursal ekip meydana getirildi. Onursal ekip de gereken kuruluşlara başvurdu. Oralarda da onursal olmayan organizasyon ekipleri kuruldu.

Bu organizasyon ekiplerinin başında neden Atatürk Enstitülerinin eski Başkanı Suat Sinanoğlu yok? Neden dünya ozanı Fazıl Hüsnü Dağlarca yok? Neden, Kurtuluş Savaşının ilk kıpırtılarını en uç dizelerle dile getiren Atilla İlhan yok? Neden, ömrünün yarısını Atatürk düşüncesine ve eylemine anlatmaya adayan Emre Kongar yok?

Hatta saygın bir ekipten bir öğretim üyesi Emre Kongar'a alayla şunu sormuş:

– Siz hangi ekiptensiniz?

– Biz çalışıyoruz.

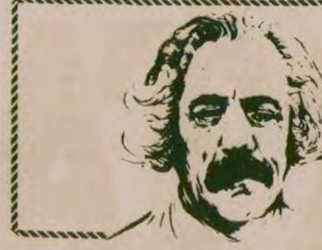
Sayın Orgeneralim durum bu, durum bir zincire bir halkanın eklenmesi. Yoksa Türkiye'de Atatürk düşüncesini tartışılması bile, bir övün çizgisine varılmış olması demektir. Bir düşünce özgürlüğünün yansısıdır.

Ama bunlar Sayın Orgeneralimin tıpkı hayvanat bahçesinde gördüğüm dişlek, aciz, kafesteki aslana yedikleri fıstığın kabuğunu atan bir gruba benziyorlar. Yıllar önce dakikalarca ve ibretle izlemiştim. Ama aslanın, kafeste olmadığını bilmiyorlar.

Sizi bir ikinci kez rahatsız edeceğim: Şu Ayasofya'daki Hünkar mahvilindeki ibadet meselesine gazeteler gerektiği gibi takılmadı.

Ve ikinci mektubumun adı Ayasofya'da, "Ne çan sesleri, ne ezan sesleri" olacak. Bu Atatürk'ün düşüncesiydi, ince politikasında.

Şimdilik sizden bu 1981 yılına el koymanızı bütün yüreğimle rice ediyorum.

PAZARTESİ DENEMELERİ

İsmet Zeki EYUBOĞLU

NAMAZ

İSLAM dininin, kendi çatısı altında toplananlara, yüklediği beş görevden biri de namazdır. Namaz sözcüğü Farsçadır, Arapçası "salat"tır. Hangi koşullar altında, nerelerde kılınacağını, namaz kılmak için ne gibi gerekimlerin bulunduğunu din açıkça belirtmiştir. Peygamber toplu namaz kılmanın yararlarından sözederken Müslümanların birlik olmalarını, birbirleriyle daha yakın ilişkiler kurmalarını, birbirlerini tanımalarını, anlaşmalarını düşünmüştür. Cuma namazları ise toplum sorunlarını görüşmek, yönetim için yapılması gereken işleri belirlemek amacıyla birlikte kılınır, kadınlar bu namaza katılamazlar. Namazın günde kaç kez kılınacağı, özellikle "beş vakit namaz" düzeni Kuran'da yoktur. Kuran yalnız namaz kılınmasını bir Tanrı buyruğu olarak bildirir, "beş vakit'i göstermez. Bu sonradan, Peygamberin yaptıklarına bakarak yapılmış, bir gelenek niteliği kazanmıştır. Nitekim İslam mezhepleri arasında, namaz konusunda, doğan anlaşmazlık da bunu gösterir açıkça. Neyse bizi burada ilgilendiren başka bir olaydır, din sömürüsüdür.

Geçenlerde, Ramazanın son cuması dolayısıyla Kültür Bakanı, ona uyan birkaç yüksek görevli Ayasofya'nın "Hünkar Mahfili"nde namaz kılmışlar, böylece Ayasofya'nın bir bölümünü müzelikten çıkarıp bir yenilik getireceklerini sanmışlar. Ortalığı karıştırmada Demirel'e öncülük eden Celal Bayar bu konuda ağzını açmamış nedense. Oysa Ayasofya'nın müzeye döndürülmesini gerçekleştiren Bakanlar Kurulu onayında onun adı da vardır, o dönemde Başbakandı. Şunu bunu kandırmak için Atatürk'ün yolunda gittiğini, onun izini sürdüğünü, onun koyduğu ilkelere bağlandığını söyleyen kuruluşlardan da ses çıkmadı. Atatürk'ün gerekli gördüğü uygulamalardan biri de böylece ortadan kaldırıldı, geçersiz sayıldı. Öyle ya tekkeler açıldı, tarikatlar çalışmalarını sürdürüyorlar, çarşaf, takke, imame (sarık) derken eski yazı, ilkokullarda, ortaöğretimde Arapça aldı yürüdü. Atatürk devrimlerinin yalnız adı kaldı. Bunları da geçelim şimdi.

Ayasofya'nın namaza açılması hangi toplum sorununu çözecek, hangi çıkmazı açacaktır? Şimdi gidin İstanbul camilerini dolaşın en büyüğünde bile namaz kılanların sayısı yüzü, ikiyüzü geçmez. Camiler bomboştur. Yalnız Ramazan günleri, geceleri camilerin dolması din bakımından sevinilecek bir durum değildir. İslam dinine göre yalnız Ramazanda namaz kılınır, Ramazan giderken dinin gerekli gördüğü görevler çuvala doldurulup sırtına yüklenir diye bir kural yoktur. İslam dini "Ramazan Müslümanlığı" diye bir koşul getirmemiştir. Ne yalnız Ramazanda namaz kılmakla insan Müslüman olur, ne de namaz kılmamakla "kafir" olur. Namaz belli koşullar altında yerine getirilmesi gereken bir borçtur, bir görevdir. Bunda kişi yalnız Tanrıya karşı sorumludur, bakanlara, parti başkanlarına, oy avcılarına değil. Gösteriş için, belli bir çıkar gözeterek, bir yarar umuduyla namaz kılmak yoktur İslam dininde. Ayrıca, namaz kılmak için cami de gerekli değildir. Nitekim Peygamber çağında, şu "asr-ı saadet" dedikleri dönemde şimdiki gibi görkemli, minareli, binlerce kişiyi içine alabilecek camiler yoktu. Özellikle "Hünkar mahfili" bilinmiyordu.

"Hünkar mahfili" padişahın namaz kıldığı özel yere denir. Başlangıçta Peygamber, halifeler (ondan sonra gelenler) halkla birlikte namaz kılarlardı, halk içine karışmışlardı, halka imamlık ederlerdi. Abbasilerden sonra sultanlar için özel yerler yapılır oldu camilerde. Halkın arasına girmeye korkan, yaptıklarının kendisinden sorulmasından kaçınan sultanlar, padişahlar namazı bile gizli, örtülü, kafesli, özel yerlerde kılmaya başladılar. İşte Ayasofya'da namaza açılan "Hünkar mahfili" de böyledir. Onun neden namaza açıldığını söylemenin gereği yoktur, bunun bir oy avcılığı, Müslümanları kandırma yolu, iki yüzlülük olduğunu bilmeyen kalmadı. Yabancı devlet büyüklerinin konukların namaz kılmaları için özel yer ayırma geleneği hangi İslam ülkesinde vardır? AP yönetiminin gücü yetiyorsa yeni bir ülke alsın, orada yeni bir cami yaptırsın, ya da eski ünlü bir kiliseyi camiye çevirsin, bir de "Hünkar mahfili" yerleştirsin içine, Demirel ile takımı cuma namazlarını orada kılsın. Geçmişle övünmeyi sevenlere soralım şunu: Ayasofya'ya "Hünkar mahfili" yapıldığı dönemlerde, Sultanların orada cuma namazı kıldıkları çağlarda, İstanbul sokaklarında, öğrenciler birbirlerini öldürüyorlar mıydı? Orada namaz kılan padişah seçim gezilerine çıkarken Kuran'ı öpüp başına koyuyor muydu? Sultan imanla yalanı, namazla ikiyüzlülüğü birlikte yürütüyor muydu? Gene o sultan "borç yiğidin kamçısıdır" diyerek Amerika'ya, Avrupa'ya dilenmek için görevli gönderiyor el açıyor muydu?

Ayasofya'nın yeniden camiye çevrilmesi özlemlerinin arkasında yatan gerçek bellidir. Ulusu kalkındırmak, dilenmekten kurtarmak, aydınlığa, mutluluğa kavuşturmak için yapacak işi olmayanların sık sık ortaya attıkları budur. Peki Ayasofya camiye çevrilirse hangi toplum bunalımı giderilecek, hangi üretim-tüketim dengesizliği ortadan kalkacak? Sözgelişi kargaşa, kardeş kanı dökmek önlenecek mi? Kargaşanın inançsızlıktan, İslam dininin gerekli kurallarına uymamaktan kaynaklandığını söyleyen yalancılara, ikiyüzlülere bir sorumuz var: Ramazanda korkutarak, baskı yaparak kahvehane, aşevi (lokanta) kapattıranlar, din dergileri, gazeteleri sattıranlar, yardım adı altında para toplayanlar, yollarda oruç tutmayanlara saldıranlar "mümin" midir "kafir" mi? Sayın yetkililer dininiz, imanınız, namusunuz, insanlığınız varsa bu sorulara karşılık verin.

İlginç bir sorun daha var ortada: İslam dinine göre "malının kırkta birini zekat olarak vermelisin" buyruğu toprak için de geçerli midir? Ne dersin Ramazan Müslümanı, seçim Müslümanı bu soruya? Bunun karşılığını gene biz söyleyelim: Geçerli değildir, İslam dininde toprak "mülkiyeti" yoktur da ondan. "Mülk, mülkiyet" sözcükleri şimdiki gibi mal biriktirme, toprak edinme anlamına gelmez, "yönetim, yönetme" karşılığı söylenir. Siyasal Bilgilere eskiden "Mülkiye" derlerdi ya işte bu "yönetim" anlamındadır. Arapçada geçen "melik", "malik" sözcükleri "yöneten", "yönetici" anlamını içerir, "elinde bulunduran" değil, "Sahip" değil. Nitekim Kuran'ın "ya malik-i yevmü'd-din" ayetinin anlamı da "yargı gününün sultanı, en büyük yargıcı" demektir. Buradaki "malik" sözcüğünü "sahip" diye çevirmek yanlıştır. Toprak edinme (toprak mülkiyeti) sonradan doğmuştur, dinle ilgisi yoktur. Kişi ancak toprağı eker, biçer, emeğinin karşılığını alır, onun "Kırkta birini zekat" olarak verir.

Namaz kişinin Tanrı'ya borç niteliği taşıyan bir görevidir demiştik daha önce. Peki bu görevi yerine getirmede öncü, aracı olur mu? Olamaz. Kişinin, yetkilinin görevi öğretmektir, görev için baskı yapmak değil. Namazda gönül esenliği, Tanrı sevgisi, içten bağlılık, yumuşaklık temel ilkedir. Kimse kimseyi namaz konusunda baskı altında tutamaz, sorguya çekemez, kınayamaz. Bugün ülkemizde İslam dini adına yapılanların gerçek Müslümanlıkla en küçük bir ilgisi yoktur. Daha açık söyleyelim, İslam dininde "din adamları" diye bir topluluk (sınıf) yoktur. Bugün hocaların, imamların aldıkları aylıklar din ilkelerine aykırıdır. İslam dinine göre namaz kılmayı, kıldırmayı bilen bir kişi imamlık edebilir. Bu nedenle parayla namaz kıldırmanın gereği yoktur, İslamlıkla bağdaşmaz üstelik. Namaz kıldırmak bir görevi yerine getirmekten çok bir inanç işidir, tanrısal görevdir. Bunun için bir karşılık beklenmez. Sözgelişi bir Hıristiyanı para vererek Müslüman etmenin değeri de yoktur geçerliği de. Geçimini sağlamak için özel bir işin olacak, namaz saati gelince de namazını kılacak, kıldıracaksın. Bu konuda çok özel durumlar olabilir, günde birkaç ölüye tören düzenlemekle görevli belediye imamı başka iş yapamaz, bunu bir kanıt olarak ileri sürüp "imam" kavramı altında toplananların tümüne uygulama bir kandırmacadır. Cami imamlarına ödenen aylık din ilkelerine kesinlikle aykırıdır.

Ayasofya'dan kalkarak nerelere geldik sevgili okuyucu. Bunların boş sözler olduğunu, çağımızın çok gerisinde kaldığını düşünebilirsin. Düşünürsen en doğru işi yaparsın. Ancak insanlarımızın en kolay, en ucuza sömürülüşleri de bu konu nedeniyledir. Sorunların çözümünde yeterli olanakları bulunmayan toplulukları en kolay sömürme yolu onların yaşamında etkili olan değerlidir. Bu değerler arasında inanç, dine bağlılık gibileri duygu alanından kaynaklanır. İşte ikiyüzlü aşağılık sömürgen bunu çok iyi bildiğinden, önemli sorunları kolayca bir yana iter, halkın ilgisini bu duygu düzeyine çeker, ülkemizde olduğu gibi. Geri kalmış uluslara, şu dilenmeyi, borçlanmayı "yiğitin kamçısı" sayan yöneticilerin işbaşında bulundukları toplumlara bakın ana sorunların arkaya atıldığını, duygusal olayların öne alınarak insanların kandırıldığını görürsünüz. Duygunun öne geçtiği bir toplumda us ilkelerine dayanan sorunlara yer kalmaz. Ayasofya'da namaz kılmak toplumu sıkıntıdan kurtaracak bir olay olsaydı alkışlanırdı. Oysa orada cuma namazı kılanların çoğu ne Kuran okuyabilir, ne de namaz surelerini bilir. Onlar bilmediklerini bilir görünmenin, halkı avlamanın bilgisizliği içindedir. Onlara şu İslam özdeyişini söyleyerek yazımızı bitirelim: "El-cehlu ümmül-rezail/ bütün alçaklıkların (rezilliklerin) anası bilgisizliktir (cehldir).

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Mersin Çimsa'da Keramik-İş'le MİSK el ele

Çimsa'da yeni bir zafer yaşanıyor. 22 aylık aradan sonra devrimciler fabrikada çalışan bütün işçiyi tek sendikada, Çimse-İş çatısı altında birleştirmeyi başardılar. Bugün 495 işçinin 415'i DİSK'e bağlı Keramik-İş'ten ayrılarak Çimse-İş'e katıldılar. Çimse-İş'e noter kanalıyla istifa edenlerin arasında Keramik-İş'in temsilcileri ve şube sekreteri de bulunuyor.

Güneyde işçiler arasında revizyonist fikirlerin oldukça etkin olduğu bu şartlarda, DİSK'in maceracı gruplara dayanarak devrimci işçilere saldırılar düzenledikleri, baskı altına almaya çalıştıkları bu dönemde, bu başarının daha büyük bir anlamı var. Önümüzdeki günlerde, bu mücadelenin kazanılmasına yol açan taktikler ve çalışma tarzı ele alınıp değerlendirilmeli, dersler çıkarılmalıdır.

MUDC'YE KARŞI MÜCADELE

Burada ben sadece iki meseleye kısaca değinmek istiyorum. Çimse-İş mücadelesinin ortaya çıkardığı birinci gerçek şudur: Birleşen ve mücadele eden işçiler her türlü gerici gücü, baskıları, zorbalığı altedebilirler.

Çimsa'da belki de Türkiye'nin hiç bir yerinde görülmeyen bir cephe kuruldu. Revizyonist akımların UDC'sine, MİSK'li faşistler de, hem de sendikanın yönetim organları ve temsilcilik düzeyinde katıldılar. Ve MUDC çıktı. Yani Milliyetçi Ulusal Demokratik Cephe.

Bundan bir hafta kadar önce devrimci işçi arkadaşlara Çimse-İş'e baskın yapan gruplardan çeşitli insanlara, fabrikadaki Keramik-İş'çilerin MHP'lilerle ittifak yaptıklarını söylediğimizde böyle bir şey nasıl olur diyor ve inkar ediyorlardı. Burada tekrar belirtmek istiyorum, Keramik-İş'in eski Baştemsilcisi Rahim Özcan geçmişte MİSK üyesiydi. Keramik-İş'çilerin akıl hocası Abuzehit Nacar, eski MHP Tarsus ilçe yöneticisidir. Ayrıca Mustafa Elvan, Mustafa Rayat MHP'lidir.

Peki, MİSK'li faşistler neden Çimse-İş'e gelip mücadele etmiyorlar da Keramik-İş'e gidiyorlardı? Bunun cevabı geçmiş mücadelede yatıyor. Geçmişde devrimciler MİSK'le giriştikleri mücadeleyi ilkeli bir şekilde yürütmüşler, faşistlerin halk düşmanı yüzünü ideolojik kofluğunu açığa çıkarmışlardır. MİSK taraftarları devrimcilerin yönetimde olduğu bir sendikada kendilerinin yeşeremeyeceğini biliyorlardı. Ama MİSK faşistleri ile aynı yöntemi benimseyen Keramik-İş'li "sosyalistlerle" iyi bir şekilde geçinebiliyorlardı. İleride de bir fırsatını bularak bunları ekarte etmek ve MİSK'i fabrikaya sokmak mümkün olabilir diye düşünüyorlardı.

Devrimcilerin önderliğinde işçilerin bütün halinde mücadelesinin 49 fraksiyonla birlikte MHP'yi altedebileceğini söyledim. Bunu bizler Çimsa'da yaşayanlar gördük.

İkinci tecrübe ise şudur:

Revizyonizm, burjuva hakim sınıf ideolojisidir. Klasik burjuvaziden farkı sosyalist olduğunu söylemesidir. Gerçekte revizyonizmin işçi sınıfının çıkarları ve ideolojisi ile ilgisi yoktur. Revizyonistler, istedikleri kadar sendika yönetimlerini, temsilciliklerini ele geçirsinler. Geçici olarak işçiler üzerinde denetim kursunlar. Onları baskı altında tutsunlar Fakat bütün bunlara rağmen onlar sınıftan kopmaya, işçi sınıfı tarafından reddedilmeye mahkumdurlar.

Devrimcilerse, bir tohum gibi, işçi sınıfı içinde kök salacaklardır. Keramik-İş yöneticileri Çimsa'da 20 ay önce Çimsa işçilerinin önderleri de dahil 60'a yakın işçiyi işten attırdılar. Onlar bu şekilde fabrikayı "Maocu belasından" kurtarabileceklerini düşünüyorlardı. Ama bunlar bugün işyeri yetkisini almış olmalarına rağmen, ayaklarının altından toprağın kaydığını hissediyorlar ve noterden istifa ederek Çimse-İş'e katılıyorlar.

Kısacası, devrimci önderler, Çimsa'dan atılabilirlerdi. İşçilere zorbalık yapılabilirdi. Ama devrimci fikirler, işçilerin devrimci işçi önderlerine olan güvenleri, onların yaratmış olduğu doğal otorite yıkılamazdı. Bir de revizyonist TKP'nin Soda fabrikasındaki ihanetinden sonraki duruma bakalım. Bugün TKP'lilerin yuvalandığı Petkim-İş, Soda'da öyle bir 'savaşım' verdi ki, faşistler şimdi fabrikayı kurtarılmış bölge haline getirdiler. 500 işçi fabrikadan atıldı ve devrimci işçiler de şu anda faşistler ve işverenler karşısında boynu bükük çalışıyorlar.

FATİH ATİLA

Aydınlık'ın bu cesur atılımını ayakta alkışlıyorum

Ali Yurtaslan'ın itirafına karşı beliren tepkileri istiyorsunuz. Benim tepkim (Bizce bu yayının hiç bir önemi yok), (Biz zaten bunları biliyorduk) diyenlere, madem biliyordunuz neden halka açıklamadınız? Sizce bu yayının hiç bir önemi olmaz tabii. Olsaydı, bu kampanya faşizme karşı açılan ve onu teşhir eden büyük bir fırsattı. Bunları değerlendirmek sanırım tekke hesaplarını bir yana bırakmış, yurdunu seven tüm halkın görevi. Buna karşı çıkmak, anlamsız değil tabii. Tüm varlığını şiddete ve düello mantığıyla yürütenlerin rakiplerine vurulan darbe onları da sarsar. Çünkü rakipten sonra sıra onlara gelecek. Bunu da biliyorlar. Bulanık suyun yavaş yavaş duralamaya başladığını ve anarşistlerin halkın gözünde daha iyi teşhir olmaya başladığını gösteren bir yayın, onlar karşı çıkmasın da kim çıksın?

Aydınlık'ın bu cesur atılımını ayakta alkışlıyorum. Ve, halkını seven herkesin, Aydınlık'ın açtığı bu savaşa omuz vermeye, bu yayını okumayı okutmayı devrimci bir görev olarak almalarını diliyorum.

Saygılarımla.

İstanbul'dan bir memur

Orman Bakanına açık mektup

Sayın Orman Bakanı Hasan Ekinci'nin 15-20 gün önce orman içi dinlenme yerlerinden giriş ücretlerinin kaldırıldığına dair beyanatını TRT'den dinledim. 3 Ağustos 1980 Pazar günü bir grup arkadaşla denize gitmeye karar verdik. Ben her yönüyle en emin yerin Erdemli Çamlığı olduğunu, hem de Orman Bakanının giriş ücretlerinin alınmayacağına dair beyanatı olduğunu söyleyerek, arkadaşları Erdemli Çamlığına gitmeye ikna ettim. Hep birlikte Erdemli Çamlığına gittik. Giriş yerinde bulunan yetkili memur giriş ücreti alacağını söyledi. Bizde Orman Bakanının bu hususta beyanatının olduğunu, giriş ücretlerinin alınmamasının gerektiğini söyledik. Yetkili memur bize böyle bir emir gelmedi giriş ücretlerini alacağız dedi. Biz karşı çıkınca 30-35 kişi olmamıza rağmen bizden 150 lira alarak 6 kişilik bilet kesti. Sonradan öğrendik ki, içerde bulunan şahısların çoğundan bilet kesmeden giriş ücreti alınmış.

Aradan 1 saat kadar bir zaman geçti. Ellerinde Hergün gazetesi olan 8-9 kişilik bir grup hiçbir giriş ücreti ödemeden içeriye girdiler. Bu kişilerin Erdemli İlçesinden ve MHP militanları olduklarını her zaman çamlığa geldiklerini ve serbestçe girip çıkarak vatandaşları rahatsız ettiklerini, orada bulunanlardan öğrendik. Sağa sola laf atarak, vatandaşlardan cami yaptıracağız diye para topladılar. Bizlerden de para istediler. Bizler para vermedik. Çünkü onların amaçları cami yaptırmak değil, cami yaptırmak adı altında MHP'ye para toplamaktır. Bu kişiler halktan para topladıktan sonra yine sağa sola laf atarak çamlığın diğer kapısından çıkıp gittiler.

Şimdi Sayın Orman Bakanına soruyorum:

1– Sizin beyanatınız sadece vatandaşın huzurunu bozan MHP'li zorbalar için mi?

2– Şayet değilse biz ve diğer vatandaşlardan giriş ücreti alınıyordu MHP'li zorbalardan niçin giriş ücreti alınmıyor?

3– MHP'li zorbalara niçin fırsat verilerek dinlenmek için gelmiş vatandaşlar rahatsız ettiriliyor.

4– Beyanatınız tatbik edilmeyecekse, niçin bu hususta açıklama yaptınız.

5– Giriş ücretleri beyanatınıza rağmen alınıyor ise 30-35 kişi olmamıza rağmen niçin 6 kişilik giriş ücreti kestiler.?

Sayın Orman Bakanı bu hususları açıklarsa memnun olurum. Saygılarımla

Mersin'den Bir Vatandaş

OKUYUCU KARİKATÜRLERİ

Geçtiğimiz Hafta

Erken seçim

Sürüp giden erken seçim tartışmaları, MSP'nin 15 Ağustos günü erken seçim önergesi vermesi ve AP'nin de 18 Ağustos günü aynı doğrultuda bir önerge vereceğini açıklamasıyla yeni bir aşamaya yükseldi. CHP'nin muhalefetine rağmen TBMM'den erken seçim kararı çıkarsa, muhtemelen ekim ayı içinde seçimlere gidilecek.

K. MARAŞ DAVASININ YANKILARI

K. Maraş toplumsal olayları davasının 22 idam kararıyla sonuçlanması yurt içinde ve dışında geniş yankılara yol açtı. K. Maraş halkı mahkemenin verdiği idam kararlarını yerinde bulurken, MHP'li elebaşıların beraat ettirilmesini ve MHP hakkında suç duyurusu çıkarılmamasını, adaletin yarım kalması olarak değerlendirdi. Halkın vicdanında mahkum olan MHP ve elebaşılar hakkında mahkemenin verdiği kararın bozulması için TİKP'li avukatlar Yargıtaya başvuracaklarını açıkladılar.

TATSIZ ŞEKER BAYRAMI

Şeker Bayramı bu yıl oldukça tatsız geçti. Bayram ikramiyelerinin ve yan ödemelerin bayramdan önce ödenmemesi sonucu binlerce işçi ve memur, bayramda parasız kaldı. 50 bini aşkın işçi de bayramı grevde geçirdi. Anarşi ise bayramda 24 can alıp götürdü. Bayramın birinci günü 6, ikinci günü 6, üçüncü günü ise 12 kişi öldürüldü.

BİR İSTİFA VE YENİ SIKIYÖNETİM KOMUTANLARI

Yüksek Askeri Şuranın aldığı kararların açıklanmasından sonra Milli Güvenlik Kurulu eski Genel Sekreteri Oramiral Arif Akdoğanlar askerlikten istifa etti. Akdoğanlar istifasına gerekçe olarak, Deniz Kuvvetleri Komutanlığına kendisinden daha kıdemsiz bir oramiralin atanmasını gösterdi.

Öte yandan 5 sıkıyönetim komutanı da değiştirilerek Ankara Sıkıyönetim Komutanlığına 4. Kolordu Komutanı Korgeneral Recep O. Ergün, İzmir Sıkıyönetim Komutanlığına Ege Ordu Komutanı Orgeneral Haydar Saltık, Diyarbakır-Mardin-Urfa-Siirt-Hakkari Sıkıyönetim Komutanlığına 7. Kolordu Komutanı Korgeneral Kemal Yamak, Elazığ-Malatya-Bingöl-Tunceli Sıkıyönetim Komutanlığına 8. Kolordu Komutanı Sabri Deliç, Erzurum-Kars-Ağrı Sıkıyönetim Komutanlığına 9. Kolordu Komutanı Korgeneral Selahattin Cambazoğlu atandılar.

KIBRIS'TA OLUMLU GELİŞMELER

Kıbrıs'ta Türk ve Rum toplumları temsilcileri arasında 14 aydır kesilen görüşmeler geçtiğimiz hafta yeniden başladı. Yeşilhat üzerindeki Ledra Palas Otelinde başlayan görüşmelere BM Genel Sekreteri adına Kıbrıs Özel Temsilcisi Hugo Gobbi katıldı. Taraflar görüşmelerin yeniden başlamasının, Kıbrıs sorununun çözümüne ilişkin umutlarını güçlendirdiğini belirttiler.

ÇİN'DE MAO'YA İLİŞKİN YENİ DEĞERLENDİRMELER

Geçtiğimiz hafta ajanslar Çin'de Mao Zedung'un önemli alan ve binalara asılı resimlerinin indirildiğini belirttiler. Bu arada ÇKP Başkanı Hua Guofeng bir Yugoslav gazetesine verdiği demeçte, Mao Zedung'un Kültür Devrimi döneminde yanlış değerlendirildiğini söyledi ve "Özellikle ekonomik konularda ve sınıf mücadelesinin boyutları konusunda Mao'nun abartmalı görüşleri olduğunu' öne sürdü.

İRAN RUSYA'YI ŞİDDETLE ELEŞTİRDİ

Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Gromiko'nun geçtiğimiz 9 Temmuzda İran'a verdiği notaya cevabi bir mektup yazan İran Dışişleri Bakanı Kutbzade Rusya'nın İran'daki yıkıcı faaliyetlerini şiddetle eleştirerek, "Rusya İran'daki ayrılıkçılara bölgedeki resmi binaların yerlerini belirleyen uydudan çekilmiş fotoğrafları dağıtıyor" dedi. Kutbzade Rusya'nın ayrılıkçı güçleri Sovyet silahlarıyla donattığını, İran'daki Sovyet elçilik personelinin çoğunun casus olduğunu belirtti ve Rusya'nın Afganistan'dan çekilmesini, İran'daki Rus Beşinci Kolu TUDEH Partisini desteklemekten vazgeçmesini istedi.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜK

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA KızılayCad.104 Sok.No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

AK ALTIN AMA...

Türkiye'ye en çok döviz getiren ürünlerimizden olan pamuk "ak altın" sayılıyor ama her yıl düşük taban fiyatlarının verilmesi yüzünden üreticinin yüzünü güldürmüyor. Bu yıl da taban fiyat maliyetin üstünde verilmezse, üreticinin pamuk ekiminden vazgeçmesi büyük bir olasılık.

Antalya Ziraat Odası Başkanı Celal Sönmez:

"Pamuk taban fiyatı 60 lira olmalı"

ANTALYA (ÖZEL)

ANTALYA Ziraat Odası Başkanı Celal Sönmez pamuk taban fiyatlarının 60 liradan aşağı olmamasını isteyerek taban fiyatının düşük tutulması pamuk ekimini düşürür dedi.

Görüşlerini aldığımız Antalya Ziraat Odası Başkanı Celal Sönmez şunları söyledi:

"Pamuk üretimi başka şeye benzemez. Taban fiyatın düşük verilmesi ileriki senelerdeki üretimi önemli ölçüde düşürür. Geçmişte bunun örnekleri görülmüştür. Taban fiyatının düşük tutulduğu dönemlerde ertesi yıl pamuk üretimi yarı yarıya düşmüştür. Çünkü üreticiler bu dönemlerde pamuktan gelir sağlayamamışlardır. Şimdi de pamuk taban fiyatları düşük tutulursa önümüzdeki yıllarda üretim düşecek dolayısıyla ihracat da düşecektir. Devlet bu durumu önlemelidir. Türkiye'ye en çok döviz getiren maddelerden birisi olan "ak altın" denilen pamuğa gereken taban fiyat verilmelidir."

(Devamı S. 6 Sü. 8'de)

Grevci sayısı 80 bine çıktı

Varşova yönetimi hile ve tertibe başvuruyor ama...

Grev bütün Polonya'ya yayılıyor!

- Hükümet ekonomik taleplere boyun eğdi
- Resmi yayın organları, "grev sona erdi" şeklinde yalan haber yayıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

POLONYA'da, Gdansk bölgesindeki tersane işçilerinin başlattığı grev tüm ülkeye yayılarak başarıyla sürüyor. Grev 5. gününe girerken, grevdeki işçi sayısının 50 binden 80 bine çıktığı bildirildi.

Polonya yönetimi işçilerin ekonomik taleplerini kabul ettiğini tekrarlarken siyasi içerikli talepleri kabul etmeyeceğini belirtti.

Gdansk'taki grevci işçilerin işbaşı yaptığı yolunda Resmi Polonya Haber Ajansında çıkan haberler yalanlanırken, ajans daha sonra işçilerin grevi önceki gün 4 saat ertelediklerini ancak daha sonra yeniden işi bıraktıklarını bildirdi.

Bu arada devletin radyo ve televizyon programlarında işçilerin moralini bozmak amacıyla psikolojik baskı yapıldığı haber verildi. Gdansk'a giriş ve çıkışların yasaklandığı ve tüm haberleşmenin kesildiği bildirildi. Bu nedenle son gelişmeleri izleyemeyen Batılı ajanslar grevin sürmesi halinde Polonya yönetiminin şiddete başvurabileceğini dikkat çektiler.

Öte yandan Resmi Sovyet basınının Polonya'daki grevlerle ilgili hiç bir haber vermediği belirtilirken, Doğu Almanya ve Çekoslovakya Resmi Basınında greve ilişkin haberlerin yeraldığı öğrenildi.

VERİLEN TAVİZLER

Ülkede grevlerin siyasi içerik kazanıp hızla yayılmasından endişeye kapılan iktidardaki "Polonya Birleşik İşçi Partisi" Merkez Komitesinin Siyasi Bürosu geçtiğimiz cuma gününden bu yana toplantıda bulunuyor. Bu toplantılarda alınan ilk kararda Resmi Devlet Sendikasının ka-

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

CHP Genel Sekreter Yardımcısı Elmas

"Ereğli İlçe Yönetimi işçiler arasında taraf tutarak bölünmelerine sebep olmuştur"

ANKARA (ÖZEL)

CHP Genel Sekreter Yardımcısı İmadettin Elmas, Ereğli İlçe Yönetiminin görevden alınması ile ilgili tepkileri cevapladı. Elmas yaptığı açıklamada, Ereğli İlçe Yönetiminin işçiler arasında taraf tutarak bölünmelerine ve kırılmalarına sebep olduğunu söyledi.

Elmas, İlçe Yöneticilerinin partisinin genel siyasal doğrultusu ve ilkeleriyle bağdaşmaz tutum ve davranışlar içine girdiğini, CHP program, tüzük ve yönetmeliklerine aykırı davrandıklarını söyledi. Elmas açıklamasında şöyle dedi:

"İlçede yerli yabancı ayrımı yaparak, bölücülüğü, şovenizmi

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

TKP'nin Sesi, "Kışladan ses geldiği"ni ileri sürüyor

TKP, orduyu bölme çağrıları yapıyor

ANKARA (ÖZEL)

DOĞU Almanya'dan yayın yapan Moskova yanlısı TKP'nin Sesi Radyosu, silahlı kuvvetleri hedef alan çağrılar yayınlıyor. 9 Ağustos günlü yayında TKP'nin yayın organı Atılım'ın başyazısını okuyan radyo, ordunun parçalanmasının objektif temellerinin geliştiğini iddia etti. Aynı yayında CHP Genel Başkanı Ecevit'e de saldırılıyor.

TKP'nin Sesi şunları söylüyor: "Ecevit'in de açığa vurmak zorunda kaldığı tehlikeler, ordunun politik yaşama damgasını artan ölçüde vurmasıdır... Ordunun politik alandaki ağırlığı büyük ölçüde artıyorken, onun sıralarında parçalanmanın da objektif temelleri gelişiyor."

Kışlada ajitasyon yaptıklarını da belirten TKP yayın organı, kışlada barakalardan jandarma aracılığıyla seslerini yükseltmeye çalıştıklarını da öne sürdü.

Atılım'ın yazısı, subaylara ve erlere kargaşalık çıkarmaları için yapılan bir çağrıyla son buluyor.

DİSK Teşkilatlanma Uzmanı satın aldığı gazetenin yazıişleri müdürünü tazminatsız işten attı

ERZURUM (ÖZEL)

DİSK Teşkilatlanma uzmanı Argun Müceldili Erzurum'da CHP'li bir avukat olan Dündar Özden'e ait Devrim gazetesini satın aldı. Erzurum'a

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

Mem-Der: "Memurlara her ay 5000 lira yiyecek, 3000 lira giyecek yardımı yapılmalıdır"

ANKARA (ÖZEL)

MEMURLAR Derneği (Mem Der) Genel Başkanı Ümit Bayram "Maliye Bakanından yuvarlak laflar değil, net cevaplar istiyoruz" dedi. Ümit Bayram dün düzenlediği basın toplantısında memurların hükümetin izlediği politika nedeniyle yarınlarından emin olmayan bir duruma geldiğini belirterek şöyle konuştu:

"Geniş memur kitlesi için hak arama özgürlüğü ortadan kaldırılmıştır. Bu baskı ve zorbalık bilinçli olarak hükümetin izlediği ekonomik siyaset, ekonomik buhranın tümüyle ücretlilerin sırtına yıkma siyasetinin kaçınılmaz sonucu olarak gündeme getirilmektedir. Yaşadığımız günler "Eli halkın cebinde olanların, yumruklarının da halkın

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Cinayet suçundan aranan polis memuru Özden Cantaş'ın, Beşikdüzü Karakoluna 200 metre mesafede gizlendiği, Hüseyin Cantaş'a ait ev. Cantaş sık sık evden çıkıp ilçede dolaşıyor (Fotoğraflar: AYDINLIK)

Cantaş'ın gizlenmek için zaman zaman kullandığı bir başka ev de Faizci Mehmet Usta diye bilinen şoförün evi.

Iğdır'da Nihat Tırpan'ı öldürdüğü bildirilen ETKO'cu Özden Cantaş Trabzon'a kaçtı

Cinayet sanığı ETKO'cu polis Beşikdüzü'nde saklanıyor!

TRABZON (ÖZEL)

KARS'ın Iğdır ilçesinde bir süre önce Nihat Tırpan adlı devrimci gencin öldürülmesi, babası Ömer Tırpan'ın da yaralanmasından aranan ETKO'cu polis Özden Cantaş Trabzon Beşikdüzü'nde saklanıyor.

Çevredeki yurttaşlar sanık Özden Cantaş hakkında gazetemizde çıkan haberden sonra bu kişinin MHP delegesi Mehmet Kandemir ile birlikte jandarma tarafından karakola getirildiğini ancak yarım saat sonra dışarı çıktığını belirttiler. Bu olaydan sonra kaçak polis memuru Özden Cantaş'ın belinde silahı ile zaman zaman

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Ufuktepe'deki Yozgatlılar sahte solcuların saldırısına uğruyor

"Gelmiş gırtlağımı sıkıyor ve benden ol diyorlar, olabilir miyim?"

ANKARA (ÖZEL)

ANKARA'nın Keçiören semti yakınındaki Ufuktepe'de Yozgatlılar, sadece Yozgatlı oldukları için, sahte solcuların baskılarıyla karşılaşıyorlar. Mahalle ikiye ayrılmış durumda. Bir tarafta MHP'liler bir tarafta da maceracılar hakim. Yozgatlıların oturduğu 15-20 kadar ev de tam ortada, yaygın bir deyimle tampon bölgede.

Otobüsten inip mahalleye yürürken gördüğümüz evlerde kurşun delikleri ..ırık camlardan geçilmiyordu. Aradığımız evi bulduk, ama kapı kapalıydı. Kapının önünde bir çocuk oturuyordu. Korkudan bembeyaz kesilmişti. Titriyordu. Biraz sakinleştirmeye çalıştık, olmadı. Yakınlarda bir inşaattan gelen sesleri silah sesine benzetmiş, gene geliyorlar deyip duruyordu.

Anneannesinin evine gittik çocukla birlikte. İçeriye girdik. Tam oturmuştuk ki 15-20 el kadar silah sesi geldi. Ev sahibi teyze de ağlayarak anlatmaya başladı:

"Tek suçumuz Yozgat'lı olmak. Evimi terkedemem. Ama ne yapacağımızı da bilmiyoruz. Saldırdılar mı hepimiz somyala-

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Yüzlerce yurttaşın MHP tarafından katledildiği K. Maraş katliamı davasında bazı önemli MHP'li sanılar hakkında beraat kararı verilmişti. (Fotoğraf: Aydınlık)

TİKP'li avukatlar Maraş davası kararlarını temyiz ettiler

- **MHP hakkındaki suç duyurusu talebinin reddedilmesi de temyiz edildi**
- **Maraş olaylarının elebaşılarından Ökkeş Kenger Yunus İlhan ve Hasan Balcıoğlu ile 385 sanık hakkındaki kararın bozulması istendi**

ANKARA (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Genel Merkezi K. Maraş davasının kararları ile ilgili bir açıklama yaptı. TİKP'nin açıklaması şöyle:

"K. Maraş davasında bütün müdahillerin vekilliğini yapan a-

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Erbakan: "Önergemiz kabul edilmezse seçim hazirana kalır"

- Erken seçim önergesi yarın Mecliste görüşülüyor.

ANKARA (ÖZEL)

MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan dün Parlamentoda düzenlediği basın toplantısında Meclisin salı günkü birleşiminde kendi önergeleri kabul edilmezse ekimde seçim yapılamayacağını belirtti. "AP erken seçim istiyorsa salı günü Meclise gelsin" diyen Erbakan, erken seçim kararı alınması halinde hükümeti düşürmek için çalışacaklarını da belirtti.

MSP'nin Millet Meclisi Başkanlığına verdiği erken seçim önergesi yarın Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülecek. Önergeyi daha önce ele alacak olan Millet Meclisi Anayasa Komisyonunda 10 CHP'li, 9 AP'li, 1 MSP'li ve 1'de MHP'li üye bulunuyor.

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

Mecidiyeköy faşist cinayet şebekesi 2 can daha aldı

ŞİT, bir işçi ve bir fotoğrafçıyı işkenceyle öldürdü

- İşçi Hüseyin Türkyılmaz ve fotoğrafçı Kazım Tanyeri'yi öldüren faşistler cesetlerin yanına "Şeriatçı İntikam Tugayı hiç bir komünist cezasız kalmaz" yazılı bir de kağıt bıraktılar.

HABER MERKEZİ

FAŞİST cinayet örgütü ŞİT, Hüseyin Türkyılmaz ve Kazım Tanyeri adlı sol görüşlü iki yurttaşı işkenceyle öldürdükten sonra bir çuval içinde Şişli Bomonti'de boş

(Devamı S. 6 Sü. 8'de)

örse çekiç

Gülay Göktürk

Mermer adam

Mermer adam yine ayaklandı. Bu kez de Lenin Tersanesi işçilerinin başında, hürriyet, bağımsızlık ve hür sendika istiyor. Varşova'da göstericilerin başına geçmiş, "Bağımsız Polonya" diye bağırıyor.

Evet, Gdansk'tan, 1970 sonbaharından tam on yıl sonra, Polonya işçi sınıfı, mermer adamlar yeniden ayağa kalkıyor. Doğu Blokunun bu zayıf halkası bir kere daha işçilerin gür sesiyle sarsılıyor.

"Mermer Adam", Polonyalı rejisör Wajda'nın bir filminin adıdır. Filmin kahramanı Mermer Adam Birkut, Polonyalı bir örnek işçidir. Birkut, 1950'lerde 8 saatte 30 bin tuğla ören ve emek kahramanı olmaya layık görülen bir işçidir. Hayatını sosyalizmin inşası davasına adamış yürekli bir inşaat işçisi. Saftır, inançlı ve temizdir. Ama etrafında sürüp giden bozukluklar yanlışlıklar onu zamanla eğitir. Bilinçlendikçe kötü gidişin, haksızlıkların karşısına dikilir. Tutuklanır, hapse girer, emek kahramanı ünvanı elinden alınır, ama aslında o, asıl o zaman emek kahramanı olmuştur. Aynı Mermer Adam, 1970'te o büyük ayaklanmada, Gdansk işçilerinin başında, revizyonist baskı rejimine karşı direnmektedir. 1970 sonbaharında Gdansk tersanelerinde, artık yüzlerce Birkut vardır. Revizyonist diktaya karşı kan dökerek direnen bu işçiler, çağımızın gerçek kahramanları, gerçek örnek işçileridir. Mermer Adam'ın hikayesi, ülkesinde sosyalizmin kurulacağına olan inancını yitirmeyen bir işçinin revizyonist iktidara karşı ayaklanması ve bu inancını hayatını vererek savunmasıdır. Ve bugün Polonya'da, Danzig'de, Varşova'da, Gdansk'ta, bu hikayenin yeni ve şanlı bir bölümü daha yazılmaktadır.

* * *

Artık Polonya basını da, Brejnev'in revizyonist sansür mekanizması da giderek büyüyen işçi mücadelesini gizleyemez hale geldi. Temmuz ayından bu yana bir türlü bastırılamayan grevler yer yer gösterilere dönüşüyor. Lenin Tersanesinde 16 bin işçinin başlattığı grev devam ederken, grev dalgası, Baltık Limanı boyunca genişliyor. Varşova'da 5 bin kişilik bir gösteri yapılıyor. İşçiler bu gösteride muhalif aydınlarla birlikte "Bağımsız Polonya" diye bağırıyorlar. Gdansk'ta Meçhul Asker Anıtı önünde toplanan 700 işçi, 1970'te ölen grevciler anısına bir anıt dikilmesini istiyor.

Ne istiyor işçiler?

İnsanca yaşayabilecekleri bir ücret. Fiyat artışlarının ve besin maddeleri darlığının önlenmesi, Gdansk şehitlerinin anısına anıt dikilmesi. Revizyonist kliğin güdümündeki sözde işçi sendikaları, işçilerin bu taleplerinin karşısına Gierek'ten de önce dikiliyor. Ne diyorlar işçilere biliyor musunuz? "İşçiler bir an önce işbaşı yapmalıdır. Çünkü bu hareketler sosyalizm düşmanlarına hizmet edebilir!" İşte o zaman, işçilerin talepler listesinin en baş köşesine yeni bir talep daha ekleniyor: "Kukla Devlet Sendikaları derhal lağvedilmelidir. İşçilerin fabrikalarda kurdukları grev komiteleri yetkililer tarafından tanınmalı, özgür, demokratik sendikaların yaratılması sağlanmalıdır."

Bu arada Gierek, tıpkı 1970 Ocağında yaptığı gibi paçaları tutuşmuş bir halde radyodan "sükunet" çağrıları yapıyor. Temmuz ayında, grevler ilk patlak verdiğinde işçileri "Grev yapmayın Ruslar gelir" gibi tehditlerle durdurmaya çalışan kukla rejim, şimdi tehdidi bir kenara bırakmış, yalvar yakar oluyor. Vargücüyle bu dalganın yayılmasını engellemeye çalışıyor.

Evet, Gierek kliği endişeli. Çünkü işçi sınıfının başını çektiği bu toplumsal muhalefetin öyle kolay kolay durulmayacağını biliyor. Şanlı bir devrimci mücadele geçmişi olan, 1906'da Varşova'da Rus-Japon savaşına karşı grevler yapan, 1905 Haziranında üç günlük sokak savaşları ile Lodz'u ele geçiren, 1923'de Krakow'da piyade taburuna karşı savaşan, 1936'da faşist diktatörlüğe karşı grevlerle direnen, 1976'da Radom'da, Ursus'ta, Plock'ta, ellerinde kızıl bayraklarla yürüyen bu mücadeleci sınıfla başetmenin kolay olmadığını biliyor.

Brejnev Gierek'ten de endişeli. Çünkü o da, bugün Polonya'da Baltık kıyılarında kabaran bu dalganın bir gün mutlaka Prag'a, Budapeşte'ye, Berlin'e ve Sofya'ya ulaşacağını biliyor.

Mermer Adamın her ayağa kalkışında biraz daha güçlenen ayak sesleri, Kremlin'in uykusunu kaçırıyor.

79 yaşındaki mahkum Cumhurbaşkanlığından af talep etti

URFA (ÖZEL)

Hüseyin Çiçek adında 79 yaşında bir mahkum Cumhurbaşkanlığından affını talep etti. Urfa Kapalı Cezaevinde 3 aydan beri yatmakta olan ve 6 yıl 8 aya hükümlü olan Çiçek zor durumda olduğunu belirtti. Hasta ve yaşlı olan hükümlünün bakımı ile ilgilenmek zorunda kalan diğer mahkumlar da psikolojik bir baskı altında kaldıklarını belirterek aynı taleplere katıldılar.

5 yıllık cam işçisi Sivaslı Hüseyinle Şişe Cam bloklarındaki evinde konuşuyoruz. "Grevden önce elime 4500-5000 lira geçiyordu 2000 lirası da kiraya gidiyordu" diyor. 4 çocuk bakıyor Hüseyin. Dördü de küçük. Şeker ister, meyve ister, bayram gelince entari ister. Grevden önce, abisi ile birlikte çalıştırdıkları bir arabaları varmış. Onu satmışlar. 75 günlük grev, araba parasının çoğunu almış götürmüş. Ama inancını, direnme azmini alıp götürememiş. "Biz daha dayanırız" diyor. "Yeter ki, sendikamız bizi yarı yolda bırakmasın. Bize gelişmeler hakkında doğru bilgi versin. Yarın öbürgün arkadan hançerlemesin."

İstanbul'un yeni pazarcıları: Grevciler

Karaköy meydanında su satarken,
Sirkeci'de elinde lahmacun sandığı ile dolaşırken
rastlıyorsunuz onlardan birine. Bakıyorsunuz
bir başka köşede, 15 yıllık bir dokuma işçisi,
karpuz sergisinin önünde.
Bir başkası, hani şu ciyak ciyak bağıran
çocuk oyuncaklarından,
hem öttürüyor, hem bağırıyor:
"Yavrunuzu sevindirin, yavrunuzu sevindirin"
10 yıllık bir cam işçisidir bu...

İşçi Servisi

Arife günü, fotoğraf makinamız ve not defterimiz çantamızda, Topkapı Pazarını dolaşıyoruz. Bir karpuz sergisinin yanından geçerken bir ses çalınıyor kulağımıza. İki seyyar satıcı aralarında konuşuyorlar:

"Nöbet işini ayarladın mı?"

"Tamam merak etme."

Ne nöbeti ola ki bu? Pazarcının nöbetle işi ne? Tamam deyip yanlarına yanaşıyoruz. "Evet, grevcilerdeniz" diye gülerek konuşuyor genç yanık yüzlü işçi.

"Peki çok musunuz burada?"

"Bu sıra boydan boya bizdendir. Hepsi de grevcidir. Biliyorsunuz, ekmek parası. Tek isteğimiz bu sefilliğin bir an önce bitmesidir."

* * *

Anarşi ve terör ülkeyi kasıp kavurur, binbir türlü siyasi hesap, gensorular, erken seçim tartışmaları, yeni hükümet formülleri kamuoyunun bütün ilgisini gasp ederken, sessiz sedasız ama pek çetin bir direnme savaşı veriliyor Türkiye'de... 50 bini aşkın metal, cam ve tekstil işçisi canını dişine takmış diretiyor.

Gazetelerde sık sık "İşçi ve işveren tarafları bir araya geldi," "İşveren şartlarını açıkladı, işçi sendikası şartlarını açıkladı", "Görüşmeler kesildi", "Görüşmeler tekrar başladı" türünden, kısa, kuru, tek sütunluk haberlere rastlıyoruz. Evet. Yukarılarda bir yerlerde, görüşmeler oluyor kesiliyor, karşılıklı şartlar açıklanıyor, yine görüşmeler oluyor yine kesiliyor ve bu 6 aydır böylece sürüp gidiyor.

Peki ama, tepede bunlar olurken, işçi semtlerinde, grevci evlerinde neler oluyor? Nasıl dayanıyor bu işçiler? Nasıl geçiniyor, ne yiyip ne içiyor, nasıl yaşıyorlar?

PAZARLAR GREVCİLERLE DOLU

Metal, cam ve tekstil grevcilerinin nasıl yaşayıp nasıl geçindiklerini öğrenmek için, İstanbul'un büyükçe pazar yerlerini, Topkapı'yı, Eminönü, Büyük Postane önünü Kartal istasyon çevresini biraz dolaşmak yetiyor.

Karaköy meydanında su satarken, Sirkeci'de elinde bir lahmacun kutusu ile dolaşırken rastlıyorsunuz onlardan birine. Bakıyorsunuz, bir başka köşede, 15 yıllık bir dokuma işçisi, karpuz sergisinin önünde. Bir başkası, elinde hani şu ciyak ciyak bağıran çocuk oyuncaklarından, hem öttürüyor, hem bağırıyor: "Yavrunuzu sevindirin, yavrunuzu sevindirin." 10 yıllık bir cam işçisidir bu...

Montaj bandlarının üzerinden uçarcasına giden, erimiş cama şekil veren, renk veren, pamuğa, yüne can katan, allı güllü basmaları şıkır şıkır ipekleri yaratan o mahir eller, şimdi işporta tezgahlarında karpuz sergilerinde vakit öldürüyor.

Grevcilerin büyük çoğunluğu, mevsimin yaz olmasından yararlanarak geçici işlerde çalışıyorlar. Seyyar satıcılık, inşaat işleri, minibüslerde muavinlik, küçük atölyelerde geçici olarak bulunan işler, şoförlük, grevcilerin imdadına yetişmiş. İş bulup çalışamayanların büyük çoğunluğu ise akrabalarından, eşlerinden dostlarından buldukları borçlarla geçinmeye çalışıyorlar. Çoğunun borçları 50-60 bin lirayı bulmuş. Mahalle esnafının veresiye defteri kabarmış, ev sahiplerinin kira alacakları biriktikçe birikmiş.

"Sendikanın verdiği para ile ne olur ki, göstermelik bir şey" diyor işçiler. Greve çıkarken önce bir umutla sendikanın vereceği parayı beklemişler, sonra bakmışlar ki, sendikadan hayır yok ve de işveren de anlaşmaya niyetli görünmüyor, herkes kendi başının çaresine bakmaya çalışmış.

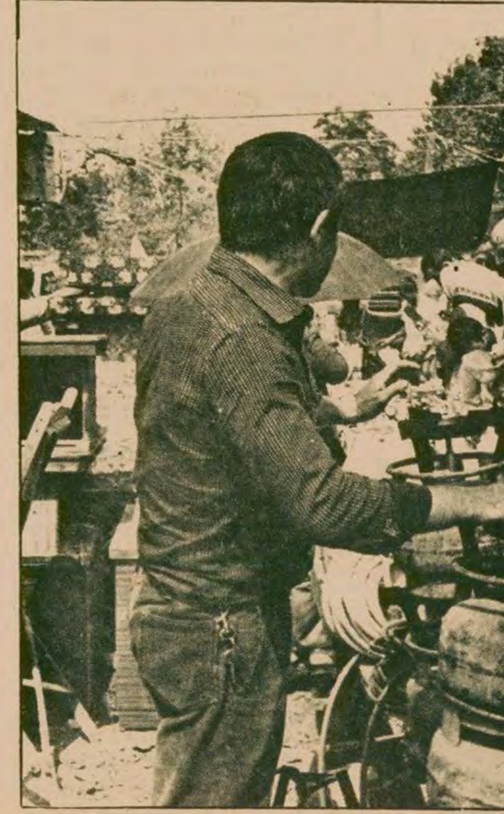
BÖLÜNEN AİLELER

Uzayıp giden grevler, 50 bin işçi ailesinin zaten zor olan hayatını daha da zorlaştırırken, bir yandan da, birçok işçi ailesinin bölünmesine, grevci işçilerin çoluk çocuklarından ayrı düşmesine de yol açmış. Ek bir geliri olmayan ve düzenli çalışma imkanı bulamayan birçok işçi, grevlerin başlamasından bir süre sonra ailelerini köylerine yollamışlar. "Hiç değilse, orada kira parası, su parası, elektrik parası diye kapıya dayanan olmaz, yiyecek bir parça ekmeği de nasıl olsa bulurlar" diyorlar.

YA ÇEKTİKLERİMİZ BOŞA GİDERSE...

Grevde hayat zor. Hele İstanbul gibi havanın bile para ile satıldığı bir büyük kentte aylarca grevde kalmak, aile geçindirmek çok zor. Ama bundan daha da zor olan, bütün bu zorluklara katlanırken, bir de yüreğinin taa içinden "Ya bütün bu çektiklerimiz boşa giderse" kuşkusunu duymak. Her an "Haydi greve" diyenlerin yeni bir ihanetine uğrama endişesi içinde beklemek.

İşte şimdi, İstanbul'un dört bir yanında, pazarlarda, inşaatlarda, dolmuş ve taksilerde yevmiyesini çıkarmak için çabalayan onbinlerce işçi, bir yandan işverene karşı direnme isteği, beri yanda, sendikasına karşı duyduğu güvensizliğin yarattığı tedirginlik içinde, kulağını DİSK Genel Merkezine dikmiş, 21 Ağustostaki görüşmeyi bekliyor.

Karşılaştığımızda, İstanbul'un büyük pazarlarından birinde aygaz tüpü, başlığı, plastik hortum, vs. satıyordu. Televizyon fabrikalarında birinde 4 yıllık işçiydi. 4400 lira para alıyordu, "Haftada bir çıkıyorum işe. Bir çıkışta 2000 lira kazanıyorum. Yani çalıştığım zamandan çok. Tabii yine de insanın kendi işi başka. Bir an önce anlaşma olsa da fabrikalarımıza dönsek diye bekliyoruz" diyordu. Gözü ve kulağı, yeniden başlayan görüşmelerde bekliyordu.

"Kaynım Almanya'dan 1000 mark göndermiş. O bitene kadar da gayrı bir şeyler olur. Köyden un, bulgur, peynir, yağ gelir. İdare eder gideriz işte." Böyle diyordu dört çocuk anası bir işçi eşi. "Peki kocan seni ve çocukları köye göndermeyi düşündü mü" diye sorduğumuzda sanki kabahatliymiş gibi mahcup cevapladı sorumuzu. "Ben köye gideyim dedim. Ama eli boş gidilmez ki, giderken bir şeyler almak lazım. Bir kişi gidiş 1000 lira. Nasıl gidelim, gidemedik." Çocuklara bayramlık alamadık derken, boynu büküktü. Ama "Haydi bir resmini çekelim deyip makinayı yüzüne doğrulttuğumuzda, hemen toparlandı, başını dikleştirdi ve objektifimize böyle dimdik, gözünü kırpmadan baktı.

Dinarsu'da çoğunlukla genç işçiler çalışır. Erkeklerin çoğu askerliğini yapmamış gençlerdir. İşveren düşük ücretle çalıştırdığı bu işçileri biraz eskiyince kapı önüne koyuverir. Grev tabelasının önünde poz veren bu genç işçi de daha askerliğini yapmamış. "Biz yedi kardeşiz" diyor ve devam ediyor: "Benden başka babam çalışıyor. Ama yine de zor geçiniyoruz. Grev başladığında önce iş bakayım dedim. Ama grevdeyiz deyince, adam bana devamlı işçi lazım diyor. O yüzden çalışamadım. Her gün fabrikaya geliyorum."

Üç genç kadın. Akraba oluyorlar. Üçünün de kocası grevde. Üçünün de bebelerinin biri kucaklarında biri eteklerinde. "Grev daha uzarsa kaynanam çocukların yanına gelecek, ben de konfeksiyona gireceğim. El işi, örgü işi aradım, bulamadım" diyor işçilerden yaşça en büyüğü. Öbürü atılıyor: "40-50 bin lira borç yaptık. Bizimki on gün kadar çalıştı. Bardak sattı, ampul sattı, domates sattı, sattı. Son birkaç gündür de bir arkadaşının arabasında çalışıyor." Üçüncüsü gülerek ekliyor: "Gördüğün gibi, biz sülalece grevdeyiz."

GÜNDEM dışı

Bulgaristan'a gideceklere bazı tavsiyeler

Almanya'da işçi olan Adem Genç ve eşi Hafize Genç 5 yaşındaki çocukları ile Türkiye'ye yıllık izine gelirler. İzinlerinin 10-15 günlük bölümünü de dönüşleri sırasında Bulgaristan'da geçirmeyi düşünürler. Bu vesile ile oradaki akrabalarını ziyaret edeceklerdir. İstanbul'da Bulgar Konsolosluğu ile görüşürler. Trene binerler. Adem Genç 29 yıldır görmediği annesini göreceği, Hafize Genç ise bugüne kadar hiç tanışmadığı anneannesiyle tanışma fırsatı bulacağı için sevinçlidir.

Ama "Komşular" komşuluklarını yine gösterirler. Gelin Genç ailesinin başına gelenleri Hafize Genç'in ablası ve halasına yazdığı mektuplardan izleyelim.

"Canım Sevgili Ablacığım,

"Bu mektubu sizlere İstanbul'dan yazıyorum. Buradan mektup yazmak ne benim aklıma gelirdi ne de sizler buradan mektup bekliyordunuz. Fakat evdeki hesap çarşıya uymadı. Ne demişler gelin arabaya binmiş de hangi evde ineceğini bilememiş. Bizim iş de böyle oldu.

Adem İstanbul'da vize işini sormuştu. Bulgar Konsolosu "18 Haziranda vize kalktı" demiş. "Bulgaristan'a girişte kaç gün kalacağınızı söyler, gün başına da 10 dolar bozdurup kalabilirsiniz" demiş.

Biz cumartesi günü akşam saat 6.00'da Sirkeci İstasyonunda bulunduk. Tren saat 8.00'de hareket etti. Sizlerinde bildiğiniz gibi Bulgaristan'a gidiyoruz. Bizim Türk sınırı Kapıkule'yi geçtikten sonra Bulgaristan'a girdik. Pasaport kontrolüne başladılar. Bizim pasaporta baktılar ve "Siz vize almamışsınız, buradan geçemezsiniz, buradan ben geçirsem bile Sofya'ya varınca sizi doğruca içeri atarlar" dediler. O anda sanki şok olduk. Apar topar aşağıya indik. "Siz burada biraz bekleyin" dediler. Kontrolcu pasaportları aldı gitti. Bulgaristan'daki Sivilengrad'a gece saat 3.5'da girmiştik. Ondan sonra bekle Allah bekle. Neden sonra göründü. "Pasaportunuz tasdik edilecek, taksi çağıracağız geri gitmeniz için" dediler. Nihayet saat gündüz 1.15 idi taksiyi getirdi. "Sınıra 15 mark" dedi. Bozuk olmadığı için biz yirmi verdik. Bulgar gümrüğünden Kapıkuleye kadar valiz ve çantalarla hoşafımız çıktı. Sıcağın altında çektiğimiz çileye neredeyse ağlayacaktım.

Bizim gümrükte de şöyle bir olayla karşılaştık. "Önce dünkü çıkışı iptal ettireceksiniz" dediler, ettirdik. Gümrüğe geldik, gümrük memuru polisten giriş alacaksın diyor, polis vermiyor. Adem iyice kızdı başladı bunlara bozuk çalmaya. Adem'i teselliye çalıştım. Onlara "Biz vatandaş olarak şimdi vatanımıza gideneyecek miyiz?" dedim. Biz orada tartışırken iki polis geldi "Ne oluyor" dedi. Biz de başımıza geleni anlattık. "Geç kardeşim geç" dediler. Taksiye binip Edirne garajına geldik. Oradan otobüse binip İstanbul'da kaldığımız otele geri döndük.

Bu yaşadığımız rezilliği tekrar gözümüz yemedi. Onun için vize alıp tekrar Bulgaristan'a gitmiyoruz. Bu kadar hazırlığı, bu kadar masrafı yapıp da Bulgaristan'a girmişken geri dönmek çok zorumuza gitti. Bir de dayıma telgraf çektik. Onlar da gelecekler diye sevindiler. Şimdi onları da meraktabıraktık. Adem bugün uçak bileti aldı. Alman Hava Yolları Lufthansa ile yarın akşam hareket ediyoruz.

İşte durum bundan ibaret. Hepinize ve soranlara sonsuz selam. Halam ve dayımların hediyelerini geri size postaladık, alırsınız.".

Genç ailesi ertesi gün hareket edip salimen Almanya'ya varırlar. Şimdi Hafize Genç'in buradan halasına gönderdiği mektubu izleyelim;

"Ablama Istanbul'dan mektup yazdım ve durumu açıkça anlattım. Sanırım almıştır ve durumu öğrenmişsinizdir. Bulgaristan'a gidip görüşmek kısmet değilmiş.

Bulgaristan'a gidecek olanlara nasihatım şu. Ben kendi gözümle gördüm bizim gibi pasaportları alınmış iki Türk ailesi daha vardı. Biz onları orada bulduk ve orada bıraktık. Daha orada ne kadar beklediler Allah bilir. Onların gümrüğe tabi eşyası varmış, dolar istiyorlar, onların da doları yokmuş, pasaportlarını almışlar ve çok perişanlardı. Dört çuval hediyelik eşyayı da geri çevirmişler. Bir başkası Türkiye'ye gezmeye gitmiş ve dönmüş. Gümrükte bütün valiz ve çantalarını boşaltıp didik didik aradılar. Gömlek, pantolon, ayakkabı, deri ceket ve erkekler için bele sarılan kuşak bunların hepsini aldı gümrük memuru. Onun için hiç götürmemek en iyisi ama insan boş elle gitmeye çekiniyor. Hediye götürülebilecek gibi şeyler eşarp, çorap, mendil, elbiselik vs...

Biz şimdi iyiyiz. Uçak yolculuğumuz çok rahat geçti. Sanırım halam da harmandan gelmiştir. Anneme ve hepinize sonsuz selamlarımızı sunar, gözlerinizden öperiz."

Sayın "çok sayın"lar

Geçenlerde Ulaştırma Bakanlığı bir genelge yayınladı. Bu genelgeye göre bundan böyle telefon memureleri bazı şahıslarla konuşurken çok kibar bir dil kullanacaklar ve kendilerine "Sayın" diye hitap edeceklermiş. Kendilerine "sayın" diye hitap edileceklerin arasında milletvekilleri ve senatörler de bulunuyor. Bundan böyle Ulaştırma Bakanının telefonunu arayan telefon memuresi "Efendim, falanca sayın bakanımızı rahatsız etmek istiyorlar. Acaba Sayın Bakanımız görüşecekler mi?" diyecek herhalde.

Hatırlayacaksınız Türkiye'de bir kanun vardır. Bu kanun bütün ünvan ve lakapların iptaline ilişkindir. Atatürk devrinde çıkarılmıştır. Bu kanunla bir vatandaşa "efendi" diye hitap edilmesi bile sakıncalı görülmüştür. Gerçi daha sonra bazı Başbakanlara "Hazret", bazılarına ise "Beyefendi" gibi ünvanlar verilmiştir ama böyle bir kanun da vardır. Kanuna baktık "sayın" kelimesi yasaklanan ünvanlar arasında yer almıyor. Bu nedenle telefon memureleri milletvekili ve bakanlara "sayın" diyebilirler. Ancak, aman dikkatli olsunlar "Efendim, beyefendi" gibi ünvanlar kullanmasınlar. Malum bunlar suç...

Bunlar işin şaka yanı. Fakat ortada acı bir gerçek var. O da milletvekillerine artık genelge yoluyla "Sayın" denmesi...

Hükümet sayesinde vatandaşlar yeni meslekler ediniyorlar

Son günlerde büyük ilgi gören meslek dallarından biri olan işportacılığın bilinen çeşitlerine bir yenisi daha eklendi. Uzun zamandan bu yana bayi ve bakkallarda bulunmazken karaborsada bol miktarda satılan yerli sigaradan sonra imal edildiği fabrikalarda dahi bulunmayan ampul de işporta karaborsa olarak 80-100 lira arasında satılmaya başlandı.

Bir süre önce piyasada ampul bulunmaz olmuş ve bunun üzerine bazı kişiler açıkta buldukları ampulleri el altından satmaya başlamışlardı. Bazı evlerde bir tek ampul hem oturma hem de yatak odalarında sürekli olarak değiştirilerek kullanılmış, bazı evler ise karanlıkta kalmıştı.

Ampulün de işportada karaborsa olarak satıldığını görenler, "Artık bize sahip çıkacak kimse kalmadı. Önce malı ortadan yok edip sonra fahiş fiyatlarla satıyorlar. Bunları gören hiç bir yetkili yok mu? Bu gidişe, halka böylesine oyun oynayanlara yeter diyecek bir yetkili kuruluş arıyoruz" şeklinde konuşuyorlar.

Açıkça • DOĞAN YURDAKUL

Tercüman ve Tuğ

Ağustos başında Tercüman gazetesinde sıkıyönetimin yetkileri ve sıkıyönetim görevlileri konusunda iki yazı yayınlandı.

Bu yazılarda açıkça şunlar söylenmekteydi:

* Sıkıyönetim adli müşavir, hakim ve savcıları ideolojileri esas alınarak atanmışlardır.

* Sıkıyönetim görevlileri Marksist ideolojiye şartlanmış olanlar arasından seçilmişlerdir.

* Sıkıyönetim kadrolarını, birinci derecede MHP'ye, ikinci derecede AP'ye düşmanlık besleyenler oluşturmaktadır.

* Bu kadro anarşiyi önlemek için değil, belli bir misyonu ifa etmek için kurulduğundan, sıkıyönetim daha ilan edildiği gün ölü doğmuştur.

* İktidar değiştikten sonra kurulan AP hükümeti de bu kadro ile çalışmaya ikna edilmiştir.

* Sıkıyönetim Kanunu, komutanları her türlü yetkiyle donatılmış birer modern diktatör haline getirmektedir.

Bu lafların tek kelimesini biz yazmış olsak, mazallah başımıza neler gelmezdi.

Bölücülüğü göklerde aramakta olanlara, işte yerde bulunan ve ordu içine sokulmağa çalışılan bölücülük.

Birinci yazı 5 Ağustos tarihli Tercüman gazetesinin ikinci sayfasında, Kürşad Çağrı Tuğ imzasıyla yayınlandı. Yazarın mesleği belirtilmemişti. Kimbilir, belki de ordu mensubu olduğundan açık imzasını atamamış, takma isim kullanmıştı.

İkinci yazı ise 8 Ağustos tarihli Tercüman'da, Nazlı Ilıcak'ın köşesinde çıktı. Ilıcak, "sıkıyönetimde görevli bir subayın" mektubuna atıflar yaparak, sıkıyönetim görevlilerine aynı suçlamaları yöneltmekteydi.

Kürşad Çağrı Tuğ imzasıyla yayınlanan yazı da, Nazlı Ilıcak'a gelen mektup da tıpatıp birbirinin aynıydı. Hiç kuşkusuz, ikisi de aynı kişinin kaleminden çıkmıştı.

Her iki yazıda özet olarak şu denmek isteniyordu:

Mesele yasa değişikliği yapmak veya sıkıyönetimin yetkilerini değiştirmek değildir. Mesele Marksist ideolojiyle şartlanmış olan sıkıyönetim kadrosunu değiştirmektir. Yerine birinci derecede MHP'ye, ikinci derecede AP'ye dost kişileri işbaşına getirmektir!

Dikkat ederseniz, her iki yazı da, ordudaki tayinlerin yapılmasından, sıkıyönetim kadrolarındaki yeni atamalardan önce yazılmıştı.

Sıkıyönetim görevlilerini suçlayan ve mesleğini belirtmeyen Kürşad Çağrı Tuğ'un soyadı da, fikirleri de Askeri Savcı Baki Tuğ ile aynıydı.

Her iki yazıda Ali Yurtaslan'ın itiraflarının yayınlanmasından sonra, iki idamlık MHP'li teröristi Mamak'tan kaçıran suç örgütünün yakalanmasından sonra yazılmıştı.

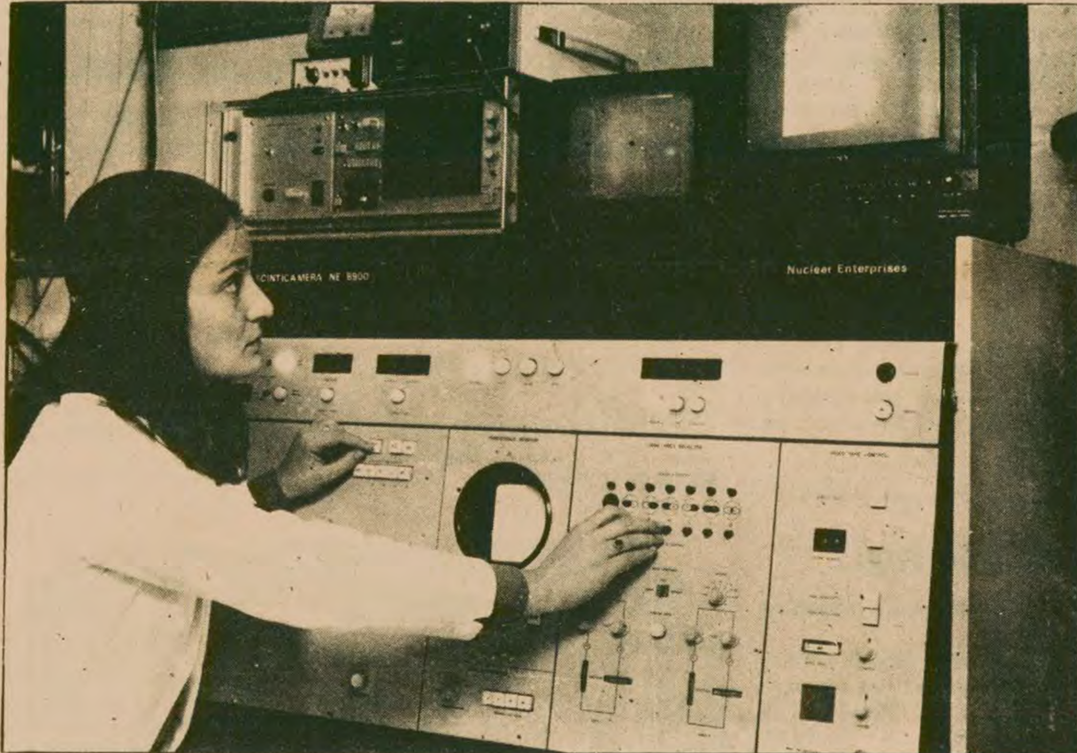
Ali Yurtaslan itiraflarında Baki Tuğ'un hapisteki ülkücülere yardım edenlerden biri olduğunu açıklamıştı.

Acaba bu Kürşad Çağrı Tuğ, Baki Tuğ'un akrabası mı oluyordu, yoksa ta kendisi mi?

İnsanın mesleği günlük bir gazetede yazı yazmakla bağdaşmıyorsa, hele hele o yazılarında meslektaşlarını suçlayarak ordu içinde bölücülük yapacaksa, imzasını atmaz. Takma isimle yazar. Birinci sayfa yazarlarının köşesine mektupla girer.

İsa Armağan ile Mustafa Pehlivanoğlu Mamak'tan kaçtıktan sonra Gırgır dergisinde bir karikatür yayınlanmıştı. Kapkara suratlı, sivri dişli bir yaratık, bir askeri bacaklarından kemiriyor.

Bana kalırsa, bu yazılar o yaratığın kaleminden çıkmış olmalı.

Kalbin TV görüntüsünü veren bir kamera yapıldı

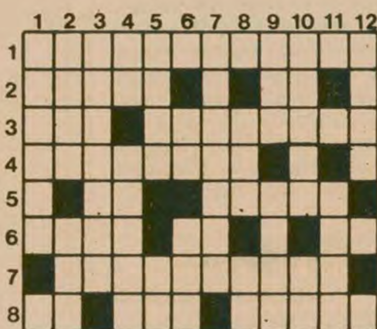
İskoçya'daki Edinburgh Üniversitesi araştırmacılarınca geliştirilen izatop kamerası, kalbin saniyenin binde birinde resmini bir TV ekranına yansıtabiliyor. Böylece, açık kalp ameliyatı yapılmadan hastanın kalbinin bir kesitini veya tüm foksiyonlarını incelemek mümkün oluyor. Yeni kamera ayrıca, "zoom" tekniği ile, bir kesintinin tüm ayrıntılarını inceleme olanağı verdiği gibi, faz dedektörü ile kalbin işleyiş yönünün düzgün olup olmadığını da ortaya koyabiliyor.

Bilgisayarla hastalık teşhisi

Avrupa'da yakın bir gelecekte, kendini iyi hissetmeyip doktora giden hastalar, karşılarında ilk teşhisi yapmak için bir bilgisayar bulacaklar. Elektronik "çip"lerin ve mikropro seslerin gelişmesiyle maliyetlerin düşüşü, bilgisayarın doktor muayenehanelerine girmesine yol açabilecek. Doktorların idari işlerini hafifleten, diagnostik, teşhis koymadaki zaman alan işlerini çabuklaştıran bu bilgisayarlar, özel programlarıyla güvenilir bir yardım görevini yapabilecekler.

Bilgisayar programları, ekranda beliren bir dizi soru ile yürütülüyor. Hasta bu sorulara "evet" veya "hayır" cevaplarını veriyor. Hafızaya alınan bu cevapların sonunda, bilgisayar, doktora hastanın şikayetlerini ve muhtemel hastalığının teşhisini bir analiz raporu halinde sunuyor.

BULMACA

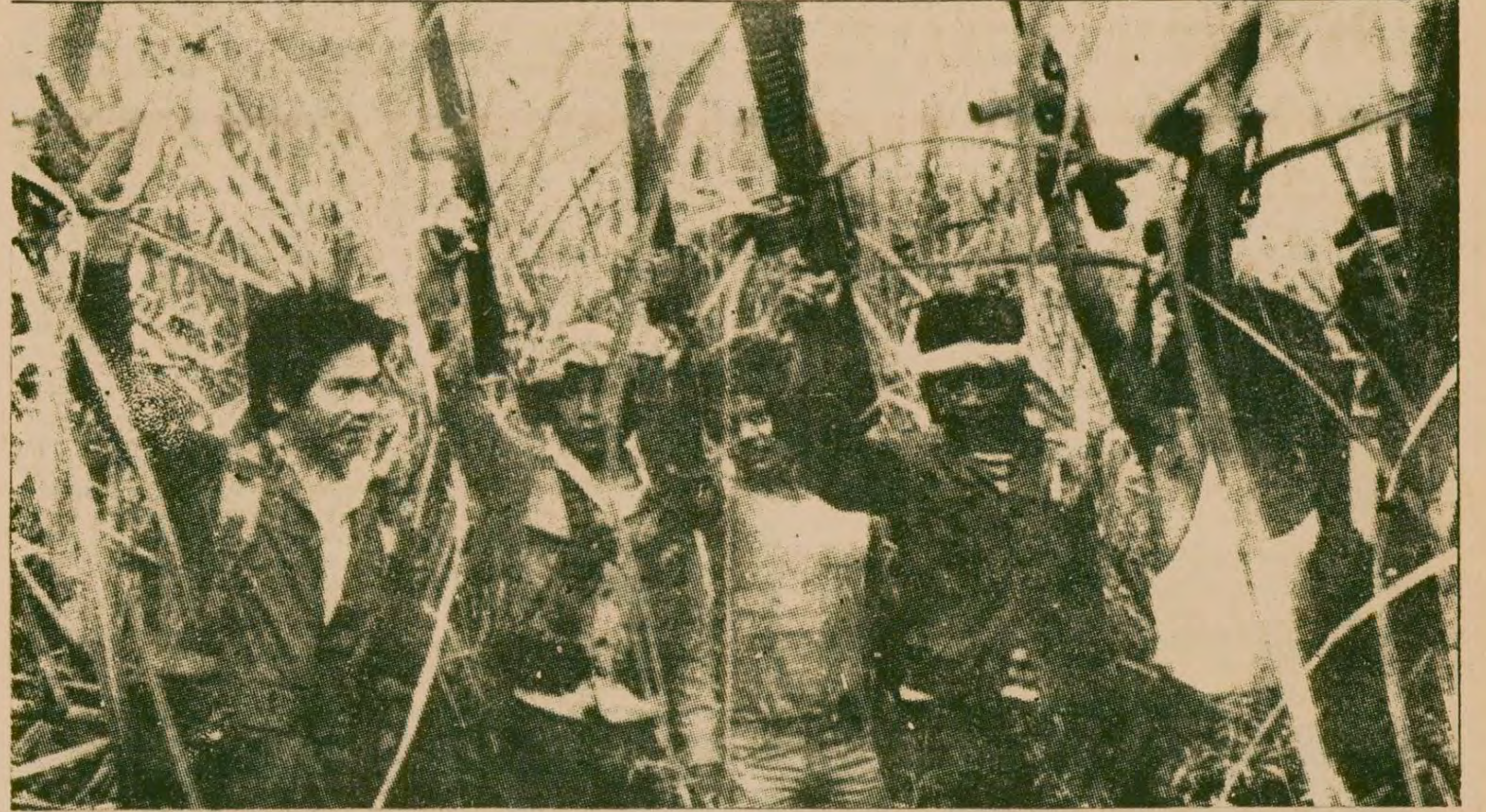
SOLDAN SAĞA: 1) Kurtuluş Savaşında Mustafa Kemal'in yönettiği ve düşmana son ve kesin darbeyi vuran harekat. 2) Güneşin batışında 12.00'yi göstermek üzere ayarlanan saat-TERSİ eşek sesi. 3) Rüya-Tek hücreli deniz canlılarına denir. 4) Para karşılığında başkalarının eşyalarını geçici bir süre için koruyan kimse. 5) Eski dilde su-Orduda bir rütbe. 6) Derdimize çare olur. Dört senede bir sandığa atılır. 7) Geceleri ışıklı bir nokta halinde kayıp giden akkor halindeki göktaşlarına denir. 8) Utanma duygusu-İskambilde değerli bir kağıt-Suda yangelip yatmayı seven bir hayvan.

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Çölde yaşayan göçebe Araplar. 2) Bir meyve,-Bir çoğul eki. 3) Hayatta olmak, varlığını sürdürmek. 4) İsmini duyurmak-Çaresiz. 5) TERSİ, destansı yapıt-TERSİ öğütülmüş tahıl. 6) Litre-Bir bayan adı. 7) Yapraklarının kurusu çay gibi haşlanarak içilen bir bitki. 8) Afrika'da bir ırmak. 9) TERSİ pislik. Hindistan'daki en yaygın dinin kurucusu. 10) TERSİ, elbiselerde kumaşın iç tarafına geçirilen iç kat. TERSİ bir soru eki. 11) Düz yer, ova. 12) Afrika'nın güneyindeki bir ülkede uzun yıllar silâhlı mücadele vererek bugün ırkçı beyaz azınlığa karşı iktidarı ele geçiren örgüt.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Şeker Bayramı. 2) Alaca-SS 3) TM-Ekose etek 4) Ra-aA-La 5) İlmihal-İp. 6) Mıstık-Atar. 7) İletim. 8) Dr-ıçaşineG

YUKARIDAN AŞAĞI: 1) şatrimeD, 2) Elmalı. 3) kA-MSP 4) Ecevit. 5) raK-Hınç. 6) Orak 7) assaL-İş. 8) YSE-Ali. 9) Eriten. 10) Alt-patE. 11) El-riG. 12) ılkaŞ.

İşte Yeni Halk Ordusunun denetimindeki bir bölgede Filipinli köylü gerillalar.

Milli Demokratik Cephe siyasi, Yeni Halk Ordusu askeri alanda hükümete karşı savaşıyor

HİNDİÇİNİ SAVAŞI KREMLİN HEGEMONYASINA KARŞI SÜRERKEN

Filipinler'de gerillalar Marcos'a karşı savaşıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Güneydoğu Asya'da, Kremlin'in stratejisi doğrultusunda Vietnam saldırganları Hindiçini Federasyonu kurmak için çabalarını yoğunlaştırırken, bölgedeki ülkelerde çeşitli siyasi gruplar baskıcı yönetimlere karşı uzun zamandır sürdürdükleri mücadeleye devam ediyor. Bunların arasında Filipinler'de, Milli Demokratik Cephe ve Yeni Halk Ordusu, Marcos diktatörlüğüne karşı siyasi ve askeri alanda hedeflerine ulaşmaya çalışıyor.

MİLLİ DEMOKRATİK CEPHE

Filipinler'de, yurtsever ve devrimci güçler "Milli Demokratik Cephe" çatısı altında örgütlenmiş durumdalar. Aralarında Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesini savunduğunu açıklayan Filipinler Komünist Partisinin de bulunduğu Cephe, siyasi merkez olarak faaliyet gösteriyor. Milli Demokratik Cephe'de şu örgütler yer alıyor:

* 80 bin üyeye sahip olan 'Buklura' devrimci sendikası

* 'Kabataang Makabayan' gençlik örgütü.

* Gecekondu Sakinleri Derneni 'Katipunan'

* İlerici din adamlarının örgütü 'Milli Kurtuluş İçin Savaşan Hıristiyanlar Birliği'

Bu örgütlerin cephe ile olan ilişkileri gizlidir. Ancak Cephe legal olanaklardan da yararlanarak faaliyetlerini çeşitli alanlarda sürdürmeye gayret sarfeder.

Milli Demokratik Cephenin temel siyasetleri, adından da anlaşılacağı üzere ülkede milli ve demokratik bir yönetim kurulması açısından oluşturuluyor. Cephenin en son yapılan Kongresinde saptanan 3 temel ilke şunlar:

1) Filipinler toprakları üzerinde kurulmuş yaklaşık 20 askeri üsteki 10 bin Amerikalı askerin kovulması.

2) Marcos diktatörlüğünün baskı, zulüm ve işkencelerine karşı mücadeleye devam edip, bu rejimi devirmek.

3) Toprak sorunu çözüm bulmalı, nüfusun dörtte ücünü oluşturan köylülerin toprak talebine mutlaka yanıt verilmeli.

Milli Demokratik Cephenin yayınlarında, Güneydoğu Asya'daki son gelişmeler, özellikle de Sovyetler Birliğinin dünya çapındaki faaliyetleri konusunda berrak tutumlara rastlanamıyor. İç sorunlara ağırlık verilen bu yayınlarda 'Halkın somut meseleleri ve ekonomik taleplerinin devrimci mücadele açısından tayin edici olduğu' öne sürülüyor. Milli Demokratik Cephe, programında açıkladığı ilkelerin gerçekleşmesi için gerilla gruplarına maddi yardım yapma ve onları her alanda destekleme kararı da aldı. Cephe esas olarak Filipinler Komünist Partisinin önderliğindeki Yeni Halk Ordusuna ve ülkenin güney bölgesinde faaliyet gösteren azınlık Müslümanların silahlı teşkilatı 'Moro Bangsa' ordusuna destek sağlıyor.

YENİ HALK ORDUSU

11 yıl önce 35 tüfek ve 60 savaşçı ile kurulan Yeni Halk Ordusu bugün ülkenin 68 eyaletinden 41'inde silahlı mücadele veriyor. Bu eyaletlerin bazı bölgeleri de Komünist Partisinin denetimi altında. Yeni Halk Ordusu 1980 yılı ortalarında 13 cephede hükümet güçlerine karşı savaşmakta. Özellikle kırlık alanlarda köylü kitlelerini kazanmaya özen gösteren savaşçılar, çalıştıkları bölgenin özel koşullarına ve somut durumuna uygun örgütlenme siyasetleri tespit ediyorlar. Siyasi eğitimlerin yanı sıra toprakağaları ve tefecilere karşı köylülerin mücadelesine önderlik etmeye çalışan Filipinli komünistler tarımsal konularda da uygulamalı araştırmalar yapıyorlar. Yeni Halk Ordusu bu mücadelesinde şimdiden 1 milyon köylüyü çeşitli kitle örgütlerinde teşkilatlamış. Partinin yayınlarına göre de Yeni Halk Ordusunun 9 milyona yaklaşan bir sempatizan kitlesi var.

Filipinli devrimci ve yurtseverler uluslararası alanda ve özellikle de Güneydoğu Asya'daki yeni durumu, Sovyet hegemonyacılığını hesaba katarak çizecekleri yeni yolda barışı güçlendirmeye çalışacaklar.

Eskiden tamamen Amerika Birleşik Devletleri yönetimine bağımlı olan Filipinler Devlet Başkanı Ferdinand Marcos.

ETYOPYA SOMALİ'Yİ SUÇLUYOR

Afrika boynuzunda göçmen sorunu

DIŞ HABERLER SERVİSİ

41 bin kişilik göçmen kampında 2 haftada 2 bin kişi açlıktan ve hastalıktan öldü

AFRİKA boynuzunda uzun süreden berigeçici bir durgunluk gösteren Etyopya-Somali anlaşmazlığının, Etyopya'nın Rusya'ya bel bağlamasıyla birlikte yeniden alevlendiğini gösteren birçok belirti son zamanlarda ortaya çıktı. Etyopya yetkilileri iki haftadan beri Somali'yi suçlamak için mümkün olan her fırsatı yaratıyorlar. Bu meyanda Etyopya hükümeti, geçtiğimiz hafta Birleşmiş Milletler'e ve bloksuzlar hareketine birer resmi yazı göndererek, topraklarının "Somali tarafından işgalinden şikayetçi" olduğunu belirtti. Daha sonra ise Etyopya Dışişleri Bakanı, Somali'nin Ogaden'e saldırısı sırasında kullandığı silahların kendisine ABD, İtalya ve diğer NATO üyeleri tarafından verildiğini iddia ederek, Somali'de kurulacak ABD askeri üslerinin Afrika boynuzundaki durumun daha kötüleşmesine yolaçacağını ileri sürüyordu.

Etyopya Dışişleri Bakanı Tesfaye Demeke daha sonra asıl niyetini ortaya koyarak şöyle diyordu: "Etyopya'nın sabrının bir sınırı vardır ve Etyopya ordusu Ogaden'de çarpışmalar sürdüğü müddetçe Somali sınırlarına geçebilir."

Görünen o ki, Etyopya sırtını Rusya'ya dayayarak Afrika boynuzunda yeni askeri hamleler peşindedir. Buna paralel olarak, bu bölgede çeşitli sosyal, ekonomik ve milli sorunlar da hâlâ çözüm bulamıyor. Bu sorunların içinde en belirgini ise, "Moskova'nın bilinmeyen kurbanları" diye adlandırılan milyonlarca aç, susuz, hastalıklı mülteciler sorunudur. Örneğin her an şöyle bir manzarayla karşılaşmak mümkün: İki yaşında bir kız çocuğu 30 saatlik bir humma nöbeti ve öksürük boğmacasından sonra ölüyor ve annesi, erimiş cesedinin üzerine bir parça pamuk koyup ölü defterine kaydediyor. Umursamaz bir biçimde. Bu görünüm bir ölçüde Kamboçya ve Afganistan'daki Sovyet kurbanlarını andırır.

Böyle bir vahşi manzara Somali'deki Oharia Moussa göçmen kampına sığınmış aç, çıplak, hastalıklı insanlar arasında olağan bir durum haline gelmiş bulunuyor.

Aslında göçmen sorunu Ogaden için yeni değildir, tarihi taa eski İtalyan, Fransız, İngiliz sömürge savaşları dönemine kadar uzanır. Ne var ki Etyopya'da Haile Selassiye'nin devrilip yerine Moskova yanlısı diktatör Haile Mangestu Meryem'in geçişi Sovyetler ve Küba'nın bu bölgeye sızmaları ve Somali'nin Sovyetler'i ülkesinden kovmasıyla bu sorun gittikçe su yüzüne çıktı.

SOMALİ-ETYOPYA ANLAŞMAZLIĞININ SONUÇLARI

1978'den sonra Batı Somali Kurtuluş Cephesi güçlerinin, 60 bin kişilik Etyopya, 16 bin kişilik Küba ordusu ve muazzam Sovyet askeri araçlarıyla geri püskürtülmesinden sonra göç sorunu da gittikçe büyüyerek başta Somali olmak üzere Cibuti ve Sudan gibi ülkeler için de çekilemiyecek ağırlıkta bir yük haline geldi.

Göçmenlerin yüzde 90'ını Ogaden'den kaçan kadın ve çocuklar oluşturuyor. Tümü de çölde kıt kanaat geçinen kır göçebe ailelerinden gelme kimseler. Bu göç akımı zaten fakir bir ülke olan 3,5 milyon nufuslu Somali için de katlanılmaz bir zahmet.

Uluslararası yardımın eksikliğinden ötürü durum gittikçe kötüleşiyor. BM'ye bağlı "Mülteciler Yüksek Komitesi", göçmenler için gerekli olan 140 milyon dolarlık yardımın sadece 18 milyon dolarlık kısmının verilebildiğini açıklıyor. Bu konuda ABD'nin ek yardım önerisinin de kongrede erteleneceği kanısı yaygın.

Mülteciler arasında ölümler genellikle bulaşıcı hastalıklar, veba, verem, ishal, sıtma ve benzeri hastalıklardan meydana geliyor ve ölüm oranı korkunç yüksek. Örneğin; son iki haftada 41 bin kişilik kamptan tam 2 bin kişi öldü diyor sağlık raporları.

Göçmen sorunundan etkilenen ikinci ülke ise yeni kurulan Cibuti devleti. Ogaden'den buraya 20 bin, Etyopya'dan ise 4 bin göçmen gelmiş durumda.

ETYOPYA'NIN SUÇLARI

Aynı şekilde Sudan da Eritre'den kaçan 300 bin kişiye sığınma hakkı vermiş durumda. Eritre'den gelenler Sovyet-Küba-Etyopya saldırılarından ve özelllikle Etyopya askerlerinin vahşi davranışlarından, Sovyet uçaklarının fosfor ve napalm bombalarından kaçarak yaşamaya çalışıyorlar.

Etyopya'nın kendi içinde de milyonlarca yersiz yurtsuz göçmen var. "Çocukları Kurtarma Bakanlığının" mayıs ayındaki bir açıklamasına göre, yaklaşık 5 milyon Etyopyalı açlık ve kuraklıktan etkileniyor ve 1,5 milyon kişi de evsiz durumda. Uluslararası raporlarda, "Eğer önlem alınmazsa açlık 200 bin kişinin canına kıyacak" deniyor.

Dişine kadar silahlanıp Moskova'nın hizmetine giren Etyopya yönetimi, halkın dertlerine çare aramayı bir tarafa bırakmış, saldırgan siyasetler peşinde olduğundan ülke bütçesinin yüzde 30'unu askeri harcamalara ayırmış durumda.

Bunun yanında Etyopya'daki askeri yönetim, açlığı önleme planını terkederek Sovyetler'in 1,5 milyar dolarlık silah ticareti borcunu ödeme peşinde olduğundan ülke ekonomisi çökmüş durumda.

Etyopya birliklerinin Ogaden'e saldırmasından sonra Somali'ye sığınan göçmenler.

Keyfilik ve Hukukilik

(Baştarafı 1. sayfada)

Herhangi bir merci, yakalamaya ve on beş gün gözaltında tutmaya yetkili olduğu gerekçesiyle, herhangi bir yurttaşın yakalanması için emir veremez ve herhangi bir yurttaşın on beş gün gözaltında tutulmasına karar veremez.

Her şeyden önce ortada kanunun suç olarak tanımladığı bir eylem olması gerekir. Gazete satmak suç olmadığı gibi, her hangi bir gazete yöneticisinin "Niçin bu gazeteyi satanları haksız olarak tutuyorsunuz" diyerek jandarmaya başvurması da suç değildir, hak aramadır.

İdareye başvurmak ve hak aramak, Anayasa ile güvence altına alınmıştır. Eğer bu konuda yurttaşları yıldıran uygulamalara girişilirse, idarenin hukukiliği diye bir şey kalmaz. İdarenin kendini denetlemesi imkanı da yok olur.

İkincisi gözaltından amaç, kanıtları toplamak, kaçmayı önlemek ve sorgulamadır. Oysa birçok uygulamaya bakıyoruz: Gözaltına alma, bu amaca hizmet eden bir önlem olmaktan çıkıyor, bir ceza gibi uygulanıyor. Oysa Sıkıyönetim Komutanlığının yetkisi idaridir; yargılama ve ceza verme yetkisi yoktur.

"Ayın 22'sine kadar gözaltında tutulmasına karar verildi" şeklinde bir açıklama, bu konunun anlaşılmadığını gösteriyor. İdare, gözaltına alma yetkisini, yargılama yetkisi olarak düşünüyor ve uyguluyor. O zaman mahkemelere ve hakimlere ne gerek var?

Bakıyoruz, öğreniyoruz: Yurttaşlarımız gözaltında günlerce gereksiz yere tutuluyor. Sıkıntı çekiyor, işinden-gücünden oluyor vb. Yurttaşa yapılan haksızlık yanında, idare için bunca işin arasında birçok gereksiz yük yaratılıyor. Oysa birçok yurttaş "falanca gün sorguya gel" dense, çıkıp gelecek.

Yüz yıllık demokratik devrim mücadelemize rağmen, bir ayağımızı Ortaçağdan kurtarabilmiş değiliz. İnsanın değeri, kişi özgürlüğünün değeri ne yazık ki, çoğu zaman kağıt üzerinde kalmaktadır. Türkiye halkı, 19. yüzyılın başından bu yana idarenin keyfiliğini ortadan kaldırmak, idareyi hukuki sınırlar içinde tutmak için mücadele ediyor. Bu sorun, Ortaçağı toplum hayatımızın her kesiminden söküp atma sorununun bir parçası.

İdare, yetkilerini keyfi olarak değil, hukuki sınırlara uyarak kullanmak zorundadır. Eğer buna dikkat etmezse, anarşi ve teröre karşı başarı kazanamaz. Çünkü halk karşıya itilir. Taşa vurulan kılıç, bir süre sonra kesmez.

"Gelmiş...

(Baştarafı 3. Sayfada)

rın altına giriyoruz. Sahura kalkamıyoruz. Kalkanın evini kurşunluyorlar. Işığı yakmamaya çalışıyoruz. Karanlıkta yemeğimizi bulamıyoruz. Yiyemiyoruz. Bir keresinde iftarımızı açmadan sahura kadar oturduk. Sahurda tekrar saldırdılar. İki gün bir şey yiyemeden oruç tuttuk."

Aldı bizi mutfağa götürdü. El işinde çalışarak aldığı buzdolabı vardı pencerenin önünde. Saldırılada ona bir şey olmasın diye arkasına kalın tahtalar koymuş.

Bu arada evdeki Yozgatlıların sayısı artıyordu. Hepsi anlatıyorlardı, üzerlerindeki baskıyı.

Bir teyze şöyle diyor:

"Hiç bir yerden gelirimiz yok. Kocam cüzzamlı. Bir evimiz var. Kiraya veriyorduk. Bunlar bize baskı yaparak, zorla kiracıyı çıkarttılar."

55 yaşındaki bir başkası ise iki tane sahte solcu kızdan dayak yemiş. Şöyle anlatıyor:

"Bir gün evimde komşular toplanmış oturuyorduk. Bunlar da bizi toplantı yapıyoruz sanmışlar. Çıkanı dövdüler. Beni de dövdüler. Benim boğazımı sıkıyor, bir yandan da mutlaka bizden olacaksın diyorlardı. Biri gırtlağına çökerken ondan olunabilir mi?"

Bu sırada bir başkası geldi. Çok korkmuştu. Onun evini göstererek, önünden geçmiş 15-20 kişi. Bahçede çamaşır yıkıyormuş. "Ya saldırırlarsa. Ben kapıyı kilitler içerde dururum ama çamaşırlarımı yere atarlar kazanı devirirler" diyordu.

Ve oradaki Yozgatlıların tümü adına bir teyze şöyle konuştu:

"Fakir fukarayı niye eziyorsunuz? Ben de devrimciyim. Ben de devrimci olduğum halde evimiz niye kurşunlanıyor. Devrimcilik bu mu? Yozgatlı olmak suç mu? Camlarımız kırıldığı, evimiz kurşunlandığı halde niye biz sıkıyönetime gidiyoruz. Hem saldırıya uğruyor, hem de 20 gün içerde yatıyoruz. Benim hizmetçilikle evime aldığım buzdolabı çamaşır makinası niye kırılsın? Biz de insanız niye somyaların atına girelim?

"Bana faşist diyorlar. Ben faşistsem eğer, gelsin benim yanıma ve beni ikna etsin. Birlik beraberlik içinde olursak nelerin üstesinden geliriz desin. Gel teyze beraberce mücadele edelim desin. Ve beni de kendi yanına çeksin. Ondan sonra ben de komşumu kendi yanıma çekeyim, o da komşusunu yanına çeksin ve biz birlik olalım. Çünkü hepimiz halkız. Kötülükle ben yolumdan dönmem. Önce zihnime yatırmaları lazım, devrimcilik güzellikle olur.

"Sattığı dergilerden aldım, çocuklara okuttum fakat aklıma yatkın hiç bir yan bulamadım. Ben CHP'liyim. Vurmayla kırmayla hiç bir şey olmaz."

Mem-Der...

(Baştarafı 3. Sayfada)

kafasında'' olduğu gerçeğini bir kez daha göstermiştir. Bu el memurların cebinde mutlaka çıkarılmalıdır!''

Memurlar Derneği olarak 3 Temmuzda başlattıkları yan ödemeleri protesto eylemini ba... ile sürdürdüklerini de belirten Bayram konuşmasına şöyle devam etti: ''Gensorunun gündeme gelmesiyle birlikte hükümet basına 1500 lira yiyecek yardımı yapılacağını fısıldadı. Ancak güvenoyundan sonra Demirel bu konuda gazetecilerin sorusuna ''Ola ki verem'' dedi, yani yiyecek ve giyecek yardımını reddetti.

Giyecek ve yiyecek yardımı konusunda hükümetin ciddiyetsiz bir tutum içinde bulunduğunu, bu tutumun memurlar arasında demokrasiye inançsızlığı yaydığını belirten Bayram, ''Giyecek ve yiyecek yardımını devlet bakanı ''vereceğiz'' derken başbakan ''vermeyeceğiz'' diyor. Ancak Sayın Bakanın bu konudaki açıklamalarına inanmıyoruz. Bu açıklamalar memurların yükselen tepkilerini bastırmayı amaçlamakta ve ufukta görünen erken seçim için bir yatırım olarak ele alınmaktadır'' dedi.

Memurların Şeker Bayramına başları eğik olarak girdiklerini ve Başbakan Demirel'in aranan malın bulunduğunu söylediğini, ancak memurların evlerinde bu malları görmenin mümkün olmadığını ve memurlara verilen paranın ortada olduğunu da belirten Bayram konuşmasını şöyle sürdürdü:

''Hesap adamı diye tanınan Sayın Başbakan bu hesabı yapmaktan nedense kaçınmaktadır. Sayın Maliye Bakanı ile herşeyi milyonların önünde açık oturup konuşmaya, TV'de açık oturuma çağırıyoruz, TRT'de söz hakkı istiyoruz, kim haklı kim haksız herkes görsün!''

Hükümetin memurların yarı çıplak dolaşmaması için genelgeler yayınladığını, ancak memurların aldıkları ücretle yıllık asgari giyinme ihtiyacını karşılamasının güç olduğunu da kaydeden Bayram, konuşmasının son bölümünde ise ''Hükümet memurların yarı çıplak dolaşmasını istemiyorsa giyecek yardımı yapmak zorundadır. Memurlara her ay en az net olarak 5 bin lira yiyecek ve 3 bin lira giyecek yardımı yapılmasını istiyoruz ve memurları Maliye Bakanına telgraf çekmeye, ortak mektuplar yazmaya, Mem-Der'de birleşmeye ve mücadele etmeye çağırıyoruz'' dedi.

DİSK...

(Baştarafı 3. Sayfada)

yerleşen, 1969 seçimlerinde TİP'den Erzurum'da liste başı olarak giren ve daha önce de Alman İşçi Sendikalarında çalışan Argun Müceldili satın aldığı Devrim gazetesinin 16 yıllık Yazı İşleri Müdürü Necati Aygın'ı bir kuruş tazminat ödemeksizin işten attı.

Devrim gazetesinin satış şartları arasında gazeteyi aldıktan sonra kendi isteği ile işten ayrılacak veya işten çıkartılacak olan tüm işçilerin kıdem tazminatı ve her türlü masrafın alıcı Argun Müceldili'ye ait olacağı şeklinde bir hüküm de bulunuyor. Halen DİSK'ten Teşkilatlanma uzmanı olarak maaş alan ve DİSK hüviyeti taşıyan Argun Müceldili'nin bu tutumu çevrede tepkiyle karşılandı.

12 Mart döneminde Diyarbakır Cezaevinde uzun süre tutuklu kalmasıyla tanınan Necati Aygın, tazminatsız olarak işten atılması üzerine, durumu Erzurum mahkemelerine aksettirdi. Dava halen sürüyor.

Cinayet sanığı...

(Baştarafı 3. Sayfada)

karakolun önündeki caddede tur attığı görüldü. Polis memuru önüne gelen herkese "Karslıların dayağa dayanıklı olduklarını" ve "Komünist öldürmekten zevk duyduğunu" anlatıyor. Kaçak polis gündüzleri de Beşikdüzü Ülkü Yolu Derneğinde (ÜYD) oturuyor. Geceleri genellikle karakola 200 metre uzaklıktaki Hüseyin Cantaş'a ait evde barınan Özden Cantaş bazen de "lakabı faizci" olan Mehmet Usta adlı bir şoförün evinde kalıyor. Sözkonusu polis memuru anne ve babasının oturduğu Bayır Mahalle Köyündeki evine pek uğramıyor.

Kendisiyle görüştüğümüz Bayır Mahalle Köyü Muhtarı Mehmet Ali Cantaş ise durumdan haberdar olduğunu ancak sözkonusu kaçak polisin köyde kalmadığı için ihbarda bulunmadığını belirtti. Muhtar, "Adam zaten karakola girip çıkıyor" dedi.

Muhabirimiz karakol komutanı Murat Ali Canıberk'le, görev yerinde bulunmasına rağmen rahatsız olduğu gerekçesiyle görüştürülmedi.

Beşikdüzünde oturan yurttaşlar ise elini kana bulamış böyle bir kişinin aralarında rahatça dolaşmasından rahatsız olduklarını, kanun kaçağının karakol tarafından korunduğunu belirtiyor "Eski karakol komutanı zamanında böyle olaylar olmuyordu" diyorlar.

Öte yandan kendileriyle görüştüğümüz Erzurum-Kars illeri Sıkıyönetim Komutanlığı Adli Müşavirliği, Cantaş'ın Trabzon yöresinde saklanabileceğini bildiklerini, sözkonusu sanıkla ilgili soruşturma dosyasını Sıkıyönetim Savcılığına ilettiklerini, soruşturmanın açıldığını belirtti.

CİNAYET NASIL İŞLENMİŞTİ

17 Temmuz günü saat 22.30 sıralarında Kars'ın Iğdır ilçesinin Şehit Mehmet Çavuş Caddesi 66 numaralı eve gelen ETKO'cu katiller Iğdır'ın önde gelen aşiret liderlerinden Ömer Tırpan'ı ağır yaralamış, oğlu Ömer Tırpan'ı öldürmüşlerdi.

Saldırı ETKO'cu polis memuru Özden Cantaş tarafından yönetilmiş, bu şahıs "Bütün aileyi öldürün, kimse ifade vermesin" şeklinde talimat vermişti. Saldırıya katılan diğer sanıklar, ETKO'nun Iğdır sorumlusu Turgut Demirkaya ve arkadaşları Şükrü Yanık ile Cihat Türker olaydan sonra, Nihat Tırpan'ın babası, annesi ve Alman asıllı eşi tarafından teşhis edilerek yakalanmışlardı. Polis memuru Özden Cantaş ise firarda bulunuyordu.

TİKP'li...

(Baştarafı 3. Sayfada)

vukat Ali Kalan ve avukat Nusret Senem, 8 Ağustos günü okunan kararı temyiz ettiler.

"4 müdahil avukat, aralarında Maraş olaylarının elebaşları Ökkeş Kenger, Yunus İlhan ile Bağlarbaşı Camii İmamı Mustafa Yıldız, MHP'nin eski İl Başkanı ve ETKO örgütüne para temin eden fabrikatör Hasan Balcıoğlu'nun da bulunduğu 385 sanık hakkındaki kararı yerinde bulmadıklarını belirterek temyiz ettiler.

" TİKP avukatları mahkemenin MHP hakkındaki suç duyurusunu reddetmesini de temyiz ettiler. Temyiz dilekçesinde olaylar boyunca MHP'nin bayraklarının saldırganların elinde isyan bayrağı olarak taşındığı, saldırganların parola olarak Türkeş'in baba ve anasının adını kullandığı, saldırganların "Biz Türkeşçiyiz" diye slogan attıkları, olaylar boyunca MHP'nin sloganlarının bağrıldığı, olaylarda resmi MHP yöneticilerinin de yer aldığı belirtiliyor. Dilekçede MHP Türkoğlu İlçe Yöneticisi Mehmet Kızıldağ'ın müebbet hapis cezası alması örnek gösteriliyor.

Açıklamada daha sonra şöyle deniliyor:

"Avukatlarımız K. Maraş ÜGD Şubesinin kapatılması isteminin reddedilmesini de temyiz ettiler.

"Ali Kalan ve Nusret Senem ayrıca, 1978 yılı Nisan ayı için de suç delilleriyle birlikte ortaya çıkan ETKO örgütü davasıyla K. Maraş davasının birleştirilmesi hakkındaki taleplerinin reddi hakkındaki mahkeme kararının ciddi gerekçelerden yoksun olduğunu belirttiler ve kararı temyiz ettiler.

"CHP adına K. Maraş davasına müdahil vekil olarak katılan avukat Emin Değer ise, CHP İl binasının yakılması ve Çiçek Sinemasına bomba atılması olayının sanıkları olan Ökkeş Kenger ve Yunus İlhan ile arkadaşları hakkındaki kararı temyiz etti. Emin Değer "Olayların başlatılmasında ve dolayısıyla K. Maraş katliamının son aşamada teşvik ve tahrikinde önemli rol oynayan Ökkeş Kenger ve suç arkadaşlarının beraat ettirilmesi davanın en önemli bölümünü ve böylesine toplumsal sunuşlu bir davada yargının ve cezanın etkisini önemli ölçüde ve toplum aleyhine etkileyecektir" dedi.

"Partimiz MHP'den hesap sorulması için bütün yasal yollara başvurmaya devam edecektir."

Grev bütün...

(Baştarafı 3. Sayfada)

sımda yapılması kararlaştırılan kongresinin ertelendiği haber verildi.

Bu arada dün televizyonda yeniden bir konuşma yapan Başbakan Edward Babiouch 1981 yılına kadar et fiyatlarına zam yapılmayacağını söyledi.

Erbakan...

(Baştarafı 3. Sayfada)

ERBAKAN: "AP SEÇİM İSTİYORSA MECLİSE GELSİN"

Milli Selamet Partisi Genel Başkanı Necmettin Erbakan "AP erken seçim istiyorsa salı günü Meclise gelsin" dedi.

Erbakan dün TBMM'de düzenlediği basın toplantısında AP'nin erken seçim konusunda samimi olup olmadığının yarın ve öbürgün anlaşılacağını söyledi. Erken seçimin gerçekleşmesi halinde AP'nin hezimete uğrayacağını öne süren Erbakan "Şimdi artık milletin teveccühü Milli Selamet'in üzerinde toplanmıştır. Milletimiz MSP'yi denemeye kararlıdır" dedi. Erken seçimin Meclisin aritmetiğini tamamen değiştireceğini ve MSP'yi iktidara getireceğini kaydeden Necmettin Erbakan "Erken seçim kararının alınmasından sonra sosyal muhtevalı yasaların seçim sonrasına bırakılmamasını ve hemen çıkartılması gerektiğini bildirdi.

MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan ekimden sonra kasım ve aralık aylarında yurdun özellikle Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde kışın başladığını, bu aylarda yapılacak bir seçimin sandık başına gitme oranını düşüreceğini söyledi. Erbakan 26 Ekimden sonraki pazar günlerinin iklim şartlarından dolayı uygun olmayacağını belirtti. Necmettin Erbakan "Esasen bu sebepten dolayı Anayasada normal seçimlerin ekim ayının 2. Pazarında yapılması öngörülmektedir" dedi.

MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan basın toplantısında bir gazetecinin sorusu üzerine "Bugünkü hükümet ile seçime gidilemez" dedi. Erbakan daha sonra İçişleri, Adalet ve Ulaştırma Bakanlıklarının bağımsız kişilere verilmesinin yanında yanı sıra Orman, Köyişleri ve Kooperatifler, Milli Eğitim ve Bayındırlık Bakanlıklarının da bağımsız kişilere verilmesinde ısrar edeceklerini ybelirtti. "Böyle iflas etmiş bir hükümetin bütün bakanlıklarını bile verseler AP ile koalisyon kurmayız." diyen Erbakan erken seçim kararından sonra hükümeti düşürmek için çalışacaklarını bildirdi. Erbakan, "Bu hükümetin düşüşü ile düşmemesi arasında bir fark yoktur" şeklinde konuştu.

ÜSTÜNDAĞ'IN AÇIKLAMASI

CHP Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ dün yaptığı açıklamada "dökme suyla döndürülen değirmenin suyu bitmek üzeredir" dedi. Başbakan Demirel'in gerçek dışı beyanla halkın gözünü boyamaya çabaladığını belirten Üstündağ, yalan söyleyerek politika yapan bir hükümetle hiç bir sorunun çözülemeyeceğini söyledi. Üstündağ demecinde şu görüşlere yer verdi:

"Hükümet yakında güdümüne girdiği çevrelerin emri ile yeni devalüasyonlar, akaryakıta ve tüm mallara yeni zamlar yapacaktır. Bu gidişle önümüzdeki aylarda milletimiz bu günleri de arayacaktır. Bu hükümetin elinde 1981 martında her malın fiyatı bugünkü fiyatın iki katı olacağından kimsenin kuşkusu olmasın. Gelecek günlerin ödenekleri bitirilmiştir. Dökme suyla döndürülen değirmenin suyu da bitmek üzeredir."

Öte yandan Türkiye Birlik Partisi Genel Başkan Yardımcısı Tunceli Milletvekili Ali Haydar Veziroğlu bir açıklama yaparak erken seçim önergesine olumsuz oy vereceğini söyledi.

AP ORTAK GRUBU BUGÜN TOPLANIYOR

Bu arada Parlamentoda önümüzdeki hafta başlayacak erken seçim ile ilgili gelişmelerin beraberinde yoğun siyasi temasları da getirmesi bekleniyor.

AP Ortak Grubu bugün saat 11.00'de olağanüstü bir toplantı yapacak. Toplantıda AP Temsilciler Meclisi ile Genel İdare Kurulunun erken seçim konusunda aldığı tavsiye kararı görüşülecek. AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, partisinin ortak grup toplantısında bir konuşma yaparak son siyasi gelişmeler konusunda açıklamalarda bulunacak. AP Ortak Grubunun erken seçim kararı alması halinde konu ile ilgili önerge gereği için Millet Meclisi Başkanlığına verilecek.

MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİNDEKİ GENSORULAR

Öte yandan erken seçim konusunun yanında Parlamento gündeminde gensoru önergeleri de bulunuyor. Millet Meclisi Genel Kurulunda 19 Ağustos Salı günü çoğunluk sağlanırsa MSP'nin Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen CHP'nin de Maliye Bakanı İsmet Sezgin ve Tabii Kaynaklar Bakanı Esat Kıratlıoğlu haklarında verdikleri gensoruların önergeleri okunacak.

Bu arada siyasi çevreler önümüzdeki hafta yoğun siyasi temaslar beklendiğini öne sürüyorlar. Bu çevreler "cumhurbaşkanı Vekili İhsan Sabri Çağlayangil'in AP Genel Başkanı Süleyman Demirel ile CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'i yeniden bir araya getirme çabalarına başlamasının beklendiğini" söylediler.

Bilindiği gibi Cumhurbaşkanı Vekili Çağlayangil temmuz ayı içinde liderlerle bir dizi görüşme yapmıştı. Bu görüşmelerin devam edeceğini söylemişti.

CHP Genel Başkanı Ecevit, önceki günkü basın toplantısında konuya ilişkin bir soruyu cevaplandırırken "Çankaya'da yeni bir görüşme teklifi gelirse önceden gündemini soracağını daha sonra karar vereceğini" söyledi.

MHP Merkezindeki adam itiraf'a devam ediyor

19

Yurdakul cinayetinin ardındaki adam...

(Baştarafı 1. sayfada)

ADANA'DAKİ CİNAYETLERİN ARDINDAKİ İSİMLER

"ADANA'daki cinayet ve kahve taraması olayları 1978 Haziranından sonra birdenbire arttı. Bunun sebebi MHP'nin cinayetlerine muhalefet eden Adana sorumlularının değiştirilmesiydi. Bunların içinde Cevat Yurdakul cinayetinde ortaya sürülen Av. Adem Eroğlu da vardı.

"Taramalardan önce Osman Balcı Adana'ya gönderilmişti. Ben kendisini 1978 Haziranında Ankara Cezaevinden çıktığı zaman tanımıştım. Osman Balcı Adana Ziraat Fakültesinde okuyordu ve halen o bölgede MHP'nin en kuvvetli adamı durumundadır. Balcı önce MHP Gençlik Kollarında resmi yöneticiydi, daha sonra istifa etti, başkanlığı illegal olarak yürütüyor. Kendisinin Adana MHP Gençlik Kollarında odası vardı. Gençlik Kollarıyla ÜGD Yönetim Kurulu üyeleri için "Bunlar çocuktur. Bir şeyden anlamazlar. Burada oturup, particilik, dernekçilik oynarlar. İşleri de biz idare ediyoruz" diyordu.

"1978 Haziranında ÜGD Başkanlığına da Recai atandı. Çok sadist bir adamdır. Galip de Adana ÜGD İkinci Başkanı oldu. O da çok gaddardır. Aynı sırada Tarsus'a da MHP Gençlik Kolları Başkanı olarak Mahmut Tat getirildi. Bu kadronun işe başlamasıyla birlikte cinayetler hızla arttı. TİT adına cinayetler işlenmeye başlandı. Bu işleri Osman Balcı ve Recai yönetti.

Cevat Yurdakul Adana'ya gelene kadar kimse olan bitene müdahale etmedi."

ADANA YÖNETİCİLERİ VE KAÇAKLAR

1978 Haziran ayında Adana'ya gittim. Orada beni Osman Balcı ve Recai karşıladı. Daha sonra ağustosta Adana'ya tekrar gittim. Orada onlarla samimiyeti ilerlettim. Başkanlık odasında oturuyordum. Benimle beraber gelen Yaşar Yaralı onlara 'Mikdat Şimşek geldi mi' diye sordu. "Geldi" dediler. Mikdat Şimşek orada kahve taradı ve sonra yakalandı. Polise kahve taramaya ÜGD Genel Merkezinden Mahir Damatlar tarafından gönderildiğini söylüyor.

"Osman Balcı'yla kaçaklar üzerine konuşurken, Balcı kaçakları çiftliklerde sakladığını söyledi. Bunlar arasında Ferhat Tüysüz, Ali Bülent Orkan ve Erol Türkmen'in olduğunu söyledi. "Bunlar çok iş görüyorlar. Hem çiftlikte çalışıyorlar, hem de işimize yarıyorlar" dedi. "Epeyce işimizi hallettiler, Allah razı olsun" dedi.

"Ferhat Tüysüz yakalanınca Balcı'nın adını veriyor, MHP Gençlik Kolları Başkanı diyor. Aynı şekildeki ifadeyi başka yakalanan şahıslar da veriyor. Oysa Osman Balcı daha önce bütün kanuni sorumluluklardan kurtulmak için istifa etmişti. Böylece durumu kurtarıyor. Ferhat Tüysüz'ün ifadesiyle ilgili polis Osman'ı arayıp sormadı bile. Sonra kendisi gidip teslim oldu ve serbest bıraktılar."

CEVAT YURDAKUL'UN ÖLDÜRÜLMESİ

CEVAT Yurdakul ben hapisteyken öldürüldü. Yurdakul'u öldürmekten sanık olarak aranmakta olan şahısların hepsi de Sıkıyönetim olduğu için illegal faaliyet gösteren ÜGD Yönetim Kurulu üyeleridir. Bu şahısların hiç biri yakalanmadı. Yakalansalar bu olayın arkasında Osman Balcı, Recai ve Galip olduğu ortaya çıkar.

"Bu konuyla ilgili olarak Adana'da karşılaştığım Osman Balcı bana şunları söylemişti: "Cevat Yurdakul'u bizim arkadaşlar öldürdü. Bu şahıs MHP'ye çok zarar vermişti. Birçok arkadaşımızı cezaevine attı. Neredeyse Adana'da MHP'yi çökertecekti. Bu yüzden öldürüldü."

15 CİNAYET SİLAHI

BU yılın mayıs ayı sonunda Adana'ya gittiğimde Osman Balcı ve oradaki ileri gelenlerden Veysel bana elden çıkarmak istedikleri kirlenmiş silahlardan söz ettiler. Osman'la Veysel "Elimizdeki tüm silahlar kirlendi. Ufak tefek suçu olan silahları yine semtlere veriyoruz. Ama cinayet silahlarını mecburen çıkartamıyoruz. On beş civarında cinayet silahı var. Bu en azından 500 bin lira demektir. Senin eğer Niğde bölgesinde köylere silah satan tanıdığın varsa, bunları onlara ucuz pahalı satalım. Köylerde bu işler piyasaya çıkmaz. Bunların yerine de hiç olmazsa 10-12 tane yeni silah alırız. Bu işi yapabilir misin?" diye teklifte bulundular. Ben de "Kusura bakmayın hiç tanıdığım yok, olsa yaparım" diye konuyu kapattım."

Sonunda...

(Baştarafı 1. sayfada)

önce Amerikan emperyalizmine ve CIA'ya karşı çıktığım için bana işkence eden Küçüktaşkıner, bugün Aydınlık'ı ve şahsımı karalayabilmek için kendi yüzüne yapışmış olan ''ajan'' çamurunu bana bulaştırmaya çalışmaktadır. Demek ki devrimcilerin uğrunda otuz yıldır canlarını verdikleri gerçek, nihayet 12 Mart işkencecilerine dahi kendini kabul ettirmişti. Demek ki, CIA ajanı olmak kötüymüş. Hatta demek ki, MİT ajanı olmak da kötü bir şeymiş! Bir MİT ajanının bu örgütlerle ilgili fikirleri, bunların halkın gözünde nasıl zavallı bir duruma düştüklerinin ifadesidir.

Küçüktaşkıner benim ''MİT ajanı'', hatta CIA ajanı olduğumu iddia ederken, buna gösterdiği tek kanıt, kendisinin MİT ajanı olduğunu nasıl öğrendiğimdir. Meraklarının zail olması için bunu nasıl öğrendiğimi kısaca anlatayım.

Küçüktaşkıner hafızasını biraz zorlarsa, Şafak davası sanıklarıyla Ziverbey'deki köşkte ve İstanbul Emniyet Müdürlüğünde aylarca birlikte bulunduğunu hatırlar. Kendisinin bu davanın sanıklarını işkenceyle sorguya çektiğini, ben dahil onlarca sanık ve bazı 12 Mart görevlileri bilmektedir. Kaldı ki, Küçüktaşkıner herhalde ileride hesap sorulacağını akıl edemediği için, işkenceler sırasında yüzünü gizleme ihtiyacı dahi duymuyordu. Küçüktaşkıner'in ve diğer işkencecilerin siması işkence gören sanıkların hafızalarına silinmeyecek şekilde yazılmıştır.

Şafak davası sanıklarından Gülay Göktürk bir gün adliyede bu şahsı avukat cübbesi içinde gördü ve tanıdı. Daha sonra bu işkencecinin ismini öğrenmek için baro levhasına bakmak yetti. Yani Küçüktaşkıner'in MİT ajanı olduğunu öğrenmek için hiç de kendisi gibi zehir hafiye olmaya gerek yoktur. İşkence ve zulme karşı çıkmak ve zorbalardan hesap sorulması için mücadele etmek yeterlidir.

Necdet Küçüktaşkıner Hergün gazetesinde eline tutuşturulan kalemle, kendisini bürosunda ziyaretim sırasında tehdit ettiğimi yazarken, o görüşmemizi hiç gözlerinin önüne getirmiş midir? Kendisine, halka karşı ağır bir suç işlediğini, fakat Aydınlık gazetesinin sayfalarını ona açarak halka gerçekleri açıklaması için bir fırsat tanıdığımızı söylediğimde sapsarı bir suratla ve titreyen dudaklarıyla, yaptıklarından pişman olduğunu, fakat MİT'ten korktuğu için açıklama yapamayacağını söylediği gün gibi hatırımda. O gün Aydınlık'ta da yazmıştım, işkencehanede aslan kesilen Küçüktaşkıner bürosunda kuzu gibiydi. İşte bunların yiğitliği karanlık mahzenlerde eli kolu bağlı sanıklara işkence yapmaktır.

Ben 4 Ekim 1973 tarihinde Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinde görülen hakaret davasında yapılan sorguda şöyle demiştim: "İşkence yapan zalimler, buna emir verenler ve işkencelere göz yumanlar yarın mutlaka halkın adaleti önünde hesap vereceklerdir. Ama müsterih olsunlar, halkın adaleti onları dahi işkence edilmesine izin vermeyecektir." Bu inancım şimdi daha da kuvvetlenmiştir.

Bu yüzden Küçüktaşkıner gibileri tehdit etmek bir yana, bunların yıllardır halktan duydukları korkuyla toplum içinde barınmaya çalışmalarından daha büyük ceza olmadığı kanısındayım.

Avukat Küçüktaşkıner o görüşmemizden sonra kapı kapı dolaşarak Aydınlık gazetesi ve şahsım hakkında iftiralarda bulundu. En sonunda gitti, Hergün gazetesine kapılandı. Artık o, MHP'nin Aydınlık'a saldırmak için kullandığı malzeme olmuştur.

CIA ajanı suçlaması artık MHP'nin klasik yöntemi haline gelmiştir. Her köşeye sıkıştıklarında kendi has militanları dahil herkese bu çamuru atmaya çalışıyorlar.

Satırlarıma Başbuğ Türkeşin CIA ile ilişkilerini kanıtlayan belgeleri yakında yine Aydınlık'ta okuyacağınızı duyurarak son veriyorum.

ŞİT, bir işçi...

(Baştarafı 3. Sayfada)

bir arsaya attı.

Yetkililer dün Bomonti Sıracevizler Caddesinde boş bir arsada elleri arkadan bağlanmış ve işkence yapılarak öldürüldükten sonra çuvala konulmuş iki erkek cesedi bulunduğunu bildirdiler. Cesetlerin yanında "Şeriatçı İntikam Tugayı— Hiç bir komünist cezasız kalamaz" yazılı bir de kağıt bulunduğunu belirten emniyet yetkilileri öldürülen kişilerin sol görüşlü, Sivas doğumlu 22 yaşındaki işçi Hüseyin Türkyılmaz ve Okmeydanı'nda fotoğrafçılık yapan 27 yaşındaki Malatya-Akaçadağ doğumlu Kazım Tanyeri olduğunu açıkladılar.

İZMİR'DE TARANAN KAHVEDE BİR YURTTAŞ ÖLDÜRÜLDÜ

İzmir'in Kadifekale Kosova Mahallesindeki Beş Kardeşler Kıraathanesinin önüne gelen kimlikleri belirlenemeyen 3 saldırgan tabancalar ile ateş açarak kahvede bulunan Enver Kurt adlı yurttaşı ağır şekilde yaraladılar. Devlet Hastanesine kaldırılan 33 yaşındaki Enver Kurt kurtarılamayarak hayatını kaybetti.

TKP İNGİLİZ VE ALMAN KANADI ÇATIŞTI BİR KİŞİ ÖLDÜ

İzmir'de Maden-İş Üçüncü Bölge kongresinde TKP'nin İngiliz ve Almancı kanatları çatıştı. Çatışma sırasında silahla yaralanan Halil Baltalı adında Alman taraftarı başından vurularak öldü. Mehmet Bilgen ve Vedat Akalın adındaki iki kişi de ayağından yaralandı. Olaydan sonra polis Maden-İş binasında arama yaptı. Altı kişi gözaltına alındı.

"Ereğli...

(Baştarafı 3. Sayfada)

körüklemek CHP yöneticilerinin isteseler de asla affedemeyeceği bir tutum ve davranıştır. Gereksiz ve küçük düşürücü söz ve hakaretleri nedeniyle büyük ölçüde esnafın kırılmasına sebep olmuşlardır. Partiye kayıtlarını yenilemek üzere başvuranlar veya yeni kayıt olmak isteyenler bizden değil diye geri çevrilmişlerdir."

CHP Genel Sekreter Yardımcısı, CHP'nin Zonguldak Parlamenterleri Mehmet Ali Pestilci ve Kemal Anadol'u kastederek bazı parlamenterleri eleştirdi.

Ferhat Tüysüz...

(Baştarafı 1. sayfada)

de MHP binasında Yunus Uzun'la görüşüp, beraberce bir oto gaspederek kahvehane taradıklarını anlattıktan sonra şöyle devam ediyor:

''Taranan kahvehanede bir kişinin öldüğünü üç kişinin yaralandığını gazetelerden öğrendim. Kahveyi taradıktan sonra çıkıp Adana-Ankara yolu üzerinde Milliyet matbaası civarında gaspettiğimiz otoyu bıraktık. Oradan hep birlikte MHP'ye gittik. MHP'den Galip Kütük hepimize üç-dört bin lira civarında para verdi.

17 yaşındaki katil Sinanpaşa'daki başka bir kahvehane tarama olayından sonra da Galip Kütük'ten 5 bin lira aldıklarını anlatan ifadesini şöyle tamamlıyor:

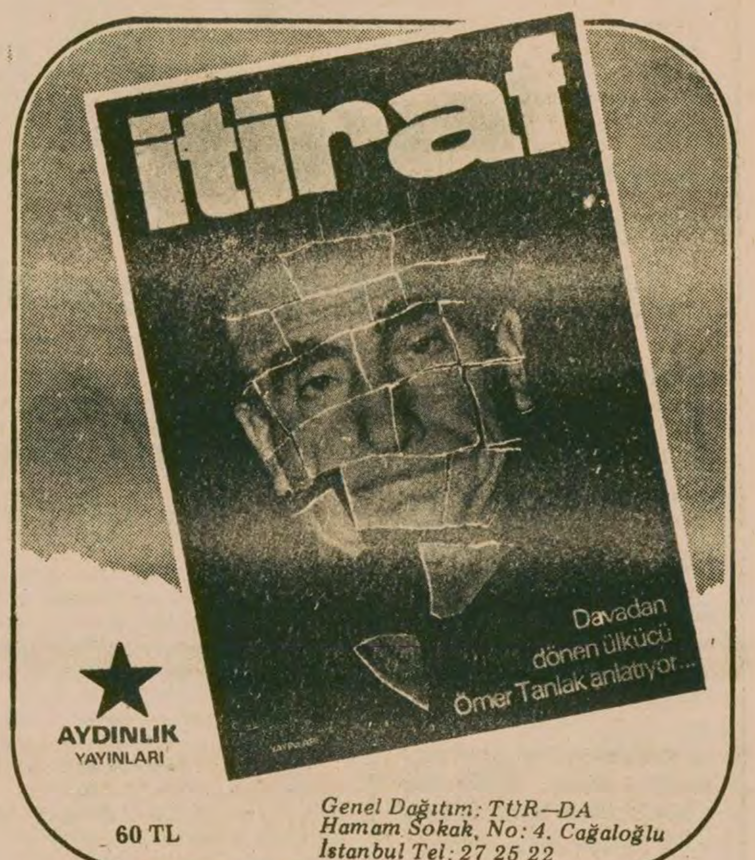
''MHP'de Galip Kütük ve Osman Balcı'yı buldum. Bana artık Adana'dan ayrılmam gerektiğini söyleyerek 5 bin lira verdiler. Samsun'a gitmemi istediler. Samsun'a gidemeyeceğimi söyledim. Sonra Haruniye'ye giderek bir süre saklandım.

''İki ay Haruniye'de kaldım. Sonra Urfa Belediye Başkanını öldürmek maksadıyla Adana'da MHP binasına geldim. Durumu ÜGD İkinci Başkanı Galip Kütük'e anlattım. Bana polise yakalandığımda üzerimde bulunan silahı verdi. kendisine param olmadığını söyledim. Ertesi gün beni Urfa'ya gitmek üzere arabaya bindireceğini söyledi. O gece yatmak için MHP'ye gelecektim. Ama polisler tarafından yakalandım.''

Pamuk taban...

(Baştarafı 3. Sayfada)

Pamuk üretimindeki ilaç, gübre, işçilik gibi masrafların büyük ölçüde arttığını belirten Antalya Ziraat Odası Başkanı Sönmez yaptıkları araştırmaya göre bir kilo pamuğun masrafının 44 lira olduğunu buna göre taban fiyatın en az 60 lira olması gerektiğini söyledi.

Şans

MEHMET SEYDA ROMANCI GÜNLÜĞÜ

BEN — Şansa inanır mısın?

BANA KARŞI — İnanırım elbet. Kimi insan Ağustosta çeşmeye gider, içeceği bir yudumcuk su balta kesmez buz olur. Şarkısı bile var. Kiminin de bahtı açık mı açıktır. Başına, kafasına, omzuna hep "Devlet Kuşu" konar. Olmayacak bir işi ucundan yakalasa, o iş çorap söküğü gibi çözülür gider. Nedenini, niçinini arasan kolay kolay bulamazsın.

BEN — Acaba?

BANA KARŞI — Yani, sence, şansın bir nedenselliği var mı?

BEN — Niçin olmasın?

BANA KARŞI — O zaman bana bir poker oyuncusunun bir gece neden kazanıp ertesi gece yitirdiğini, falancaya piyangoda neden büyük ikramiye çıkıp filancaya amorti bile çıkmadığını nasıl açıklarsın?

BEN — Bay falanca kumarda ütülür, kazanır. Çünkü kumar oynamaktadır. Bay Filanca büyük ikramiye kazanır, öbürüne amorti bile çıkmaz, çünkü her ikisi de piyango bileti almışlardır.

BANA KARŞI — Şimdi Milli Piyango İdaresi seni duysa, hiç değilse iki gözlerinden öper.

BEN — Gel, konuyu sulandırmadan, istersen şöyle düşünelim: Kumar oynayan da, bilet alanlar da, her şeyden önce, bir şans kapısı yokluyorlar. Açılır, açılmaz, o başka. Ama şans denemesi için, ilk koşul, önce bu tür kapıların yoklanılmasıdır. Milyonda bilmem kaç oranlık bir şans denemesi diyelim buna. Daha ileri gidelim: Bileti sen almamışsın, biri düşürmüş, sen yolda bulmuşsun ve o bilete ikramiye çıkmış. Durum, gene değişmiyor. Yaşantımızda böyle yokladığımız, ya da yoklamayı saçmalık saydığımız sayısız kapılar, kapıcıklar var. Yıllar yılı yüzümüze kapalı kalmış kapılar. Önlerinden geçip duruyoruz, ama aldırmadan, yüz vermeden...

BANA KARŞI — Yani, bizim işimiz gücümüz, durmadan kapıları yoklamak mı olmalı?

BEN— Şans konusuna, başka örneklerle de açıklık getirebilirz, bence Diyelim, sen memursun, ben de işçiyim. Koşullar bizi buralara kapılandırmış. Alnımıza memurluk, işçilik damgası vurulmuş ve bu yazgıyı değiştiremiyoruz kolaylıkla. Sen ilerliyor, şef oluyor, müdür oluyorsun. Ben ilerliyor, kalfa, usta, en sonunda ustabaşı oluyorum. Şansımız buymuş, böyleymiş, yaşamda nasibimiz bu değinlikmiş diyoruz. Emekliye ayrılıyoruz ve yaşam öykümüz bitiyor. Buna karşılık, bir özel girişimcinin yokladığı, sapına yapıştığı kapılar daha bir değişkenlik göstermiyor mu?

BANA KARŞI — Övüyor musun özel girişimciliği, ne demek istiyorsun, anlamıyorum. Ben işçiysem, patron benim gibi yüzlerce işçinin alınterinden, bizleri sömürerek küpünü doldurmuyor mu? Ona, bu düzeni sürdürmek, dümenini yürütmek için benim gibi işçilerin kol gücü, senin gibi memurların kafa gücü gerek. Onun şanslılığı, bizim ikimizin şanssızlığımız, güç değişir alınyazımız, kapıların yoklanmasına mı kaldı? Sanırım, konuyu çıkmaza soktun.

BEN — Pratikte, kapılar gene de yoklanılmalıdır. Ama benim demek istediğim bu değil. Bir ünlü gülmece yazarımız, bir ünlü gazete başyazarına, "Siz daha doğuşta benden şanslısınız. Ben yarışmaya, sizden en az on metre geriden başlamak zorundayım" diye yazmıştı. Asıl sorun, toplumda doğal ve değişmez sanılan bu şans ortamının kaldırılmasıdır. Öyle bir düzen, yöntem getireceksin ki, tüm yarışmacılar, ön çizgide, arka çizgide kalmadan, yarışmaya hep bir çizgiden çıkacak. Eşit şanslarla, herkesin önü açık olacak. Artık burada söz konusu olan şans değildir: Yetenektir, beceridir, çalışkanlıktır.

BANA KARŞI — Yanılmıyorsam, Cenap Şahabettin, "Ne aklından memnun olmayanı, ne talihinden memnun olanı gördüm " demiş. Bunu mu demek istiyorsun?

BEN — Hayır! Üstat, şanssızlığın akılsızlıkla eş anlamlı olduğunu söylüyor. Bana kalırsa aklın şansla en küçük bir ilgisi bile yoktur, kimi zaman. Kimi eşek kafalılar doğuştan şanslı olabilirler. Şansı en büyük etken durumuna getiren düzendedir tüm suç. Daha doğrusu, "Şans" adlı bir yutturmacayı kabule bakar her şey. Şansa inandık, bel bağladık mı, ipimizi kendi elimizle çektik gitti demektir.

Yıllar öncesi, "Gençlik" adlı bir dergide okumuştum. Şans'la erdem günlerden bir gün, çölde karşılaşmışlar. Kışkırtıcı şans, ben insan yazgısında senden, her şeyden üstünüm, diye tutturmuş da tutturmuş.Erdem, yok canım demiş, insan ancak erdemi ile insandır.. Olurdu olmazdı, üstelemeden, şansa iyi şanslar dileyerek yanından ayrılmış. Erdem kendi yoluna, şans kendi yoluna gitmiş. Şans çok gitmemiş çölde bir kuru eşek kafası görüp girivermiş içine. Girmesiyle, karşıdan bir kervan görünmüş. Koca kervan gelip, eşek kafasını görür görmez, başlamış önünde yatıp kalkmaya. Meğer nice zamandır, kutsal bilinen, nerede olduğu bilinmeyen bu eşek kafasını arar dururmuş kervandakiler. Kafayı hemen alıp tapınağa götürmüşler. Telleyip pullamışlar. Önünde kurbanlar keserek, törenler düzenleyerek, o kafayı kutsar dururlarmış.

Erdem de o kalabalıkta, kendine yakın olacak birine bakacakmış. Birden, "Hey !" diye bağıran sesini duymuş şansın: "Gücümü gördün mü bak! İnsanlara ben neler yapıyor, yaptırıyorum!" Başını sallayıp, "Haklısın!" demiş erdem. "Ben her yere girerim de, o eşek kafasına giremem işte!"

BANA KARŞI — Yani, şansı yadsıyor musun tümden?

BEN — Dostum, ya ben anlatamıyorum, ya da, sen anlamak istemiyorsun. Bugünkü ortamda, koşullarda, toplumumuzda şans diye bir şey vardır elbet. Ama şansın dengeli bir düzenle en aza indirgenebilme olanağı da vardır.

(26 Haziran 1980)

ÖLÜMÜNÜN 65. YILDÖNÜMÜNDE

"Fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür" bir şair TEVFİK FİKRET

Latif Polat

"Kimseden mutluluk umut
etmem, kanat dilenmem,
Kendi göğümde, kendi
yıldızlarımla, kendim uçarım,
Eğilmek, ağırdır kölelik
tasmasından boynuma
Fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür
bir şairim"

Çankırı'nın Çerkeş kazası ahalisinden Mutasarrıf Hüseyin Efendi ve Sakızlı bir Rum ailesinden gelme Hatice Refia Hanımın oğulları Mehmet Tevfik Fikret, kendini böyle tanıtır dizelerinde.

O, yazın yaşamımızın tanıdığı en başeğmez, en karakterli ve en heybetli şairlerdendir.

Fikret, yaşadığı yıllardan başlayarak, dost-düşman herkesin saygı ile andığı, "hürriyetçi, adaletçi ve eşitlikçi" yurtsever bir ses olmuştur.

Evine akşam yiyeceğini götüremeyen ihtiyar balıkçı, 'Galata Köprüsünde Ramazan sadakası dilenen yoksul çocuk, çöken Osmanlı düzeninin sokaklara düşürdüğü Nesrinler ilk onunla girdiler şiirimize. Yüzyıllardır, yaldızlı şallarla süslenen, ancak ömründe bir kez bile dilencilerin, düşmüşlerin, açların yakınından geçmemiş olan Divan şiiri, Tevfik Fikret'le sarsıldı, Servet-i Fünun' un genç şairi Fikret gerek biçim, gerekse öz açısından tüm köhne alışkanlıkları altüst etti.

Fikret'i, Fikret'in değerini, iç gelişmelerini anlayabilmek için, yaşadığı tarihsel dönemi anımsamak gerekir.

Fikret'i Fikret yapan koşullar nelerdi?

Çöken bir imparatorluk... Çöken bir sosyal yaşam...

Dönem 1800'lü yıllardır.... Şatafatlı, debdebeli, laleli, Sadabadlı günler artık çok gerilerdedir. Yemen'den Viyana kapılarına, Kafkaslardan Cebelitarık'a saltanat sürülen, bir fermanla fethedilen, "Biz öyle bir devletiz ki, istersek gemilerimizin yelkenlerini atlastan, halatlarını sırmadan yaparız" diyecek derecede mağrur olunan "Haşmetlü sultan' ın "Haşmetlü devleti" yoktur artık.

İmparatorluk saraya tutulmuş bir hasta gibi sarsılmakta, titremektedir. Avrupa'da gelişen kapitalizme ve burjuva devrimlerine ayak uyduramamak, daha doğrusu gelişmelere "ayak diretmek", sonunda ülkeyi onulmaz yaralar içine itmiştir.

Özellikle 1860'lı yıllar, yanı Fikret'in doğumuna rastlayan yıllar, Balkan uluslarının ulusal hareketlerinin yoğunlaşmasına sahne olur. Birbiri ardınca Karadağ, Sırbistan, Romanya, Girit ve Mısır'da isyanlar patlak verir. Panislavizm hareketi Balkanları Osmanlıdan koparır alır.

Tüm bunlara karşın saray, hâlâ 1500'lerdeki "sefahat" havasıyla yaşamaktadır. Saray giderleri devlet giderlerinin beşte birini oluşturur. 1882'de kurulan Düyun-u Umumiye ise, Osmanlının kendi cenaze namazını kılması olmuştur.

Namık Kemal ve "Yeni Osmanlılar"

Osmanlı aydını, aydın olmasının saptadığı toplumsal konuyla bu gelişmelere karşı duyarsız kalamazdı, kalmadı da. 1865 yılında aralarında Namık Kemal'in de bulunduğu bir grup aydın, saraya olan muhalefetlerini Yeni Osmanlılar Cemiyetinde örgütlediler.

Sürgünler, gurbetler, yazılar, yergilerle geçen yılların ardından Birinci Meşrutiyet gelir. Ancak gelmesiyle gitmesi bir olur bu özgürlük günlerinin.

Yeniden ihbar, sürgün, sansür dönemi, Abdülhamit'in otuz üç yıllık "İstibdat" dönemi başlar.

Karanlık yılların karamsar Fikret' i...

İmparatorluğun çöküşune seyirci kalan, ekonomik uygulamalarıyla ülkenin Avrupa ve özellikle Almanya'nın boyunduruğuna girmesine yol açan 2. Abdülhamit, saltanatını sürdürmek için, halk üzerindeki baskı ve zulmü artıracaktır. Ve bu, her baskı döneminde olduğu gibi genel bir karamsarlık yaratacaktır aydınlarda.

Fikret de, haksızlığa baş eğmeye alışmamış karakteriyle, bu karamsarlığa kapılır, uzunca bir süre, 1901 yılına dek sürecek olan bu dönem, Fikret'in yazılarında ve şiirlerinde yankısını bulur. Zamanın ve düzenin bozukluğunun getirdiği ahlak bunalımını şöyle anlatır bir yazısında:

"Herkes zamanın aşağılık süsüne bürünebiliyor, herkes namuslu geçinerek alçak yaşamanın kolayını buluyor, herkes bu bayağı ortamda nefes alabilmek için bir kolaylığa, bir çareye, bir büyüye sahip.... Bilir misiniz, bu zamanda namus, zarfını kemiren bir cevherden başka bir şey değildir."

Ahlak çöküntüsünden bu denli yakınan Tevfik Fikret, ilk şiirlerinde siyasal eğilim göstermez. Ancak dost meclislerinde ateşli bir düzen eleştiricisidir o. Halit Ziya Uşaklıgil, Fikret'in konuşmaları hakkında şunları yazar:

".... O vakit, idarenin her sahada bozuk, çatlak taraflarını bulur, hele rüşvet ve hırsızlık işlerine dokunan bahislerde kendini kaybeder, sanki bütün temiz yaratılışının mayası, birdenbire alevli bir nefesle kabararak taşardı. Böyle zamanlarda....bir ihtilal nutukçusu olurdu."

Dost meclislerinin ateşli "ihtilal nutukçusu" Fikret, kendisindeki ve genel olarak yazın yaşamındaki karamsarlığın farkındadır. Ve sık sık bu karamsarlıktan yakınır da:

"Edebiyatımız sağlam bir bünyeye sahip değil. Yazılan şeylerin hemen hepsinde bir veremli bitkinliği var, derin bir sessizlik içinde uzun bir inilti. Yazışımızda bir şey var ki, yazdığımız en şuh ve neşeli konular bile içerik bakımından sanki ağlıyor."

Fikret'in kişiliği bu yıllarda oğlu Haluk ve onun şahsında gençliğe duyduğu sevgi ve iyimserlik ile düzenin bozukluğunun verdiği karamsarlık duygularının çatıştığı bir yapı gösterir.

1900: İyimserliğe geçiş

2. Abdülhamit artık iyice Alman işbirlikçisi durumundadır. Osmanlı maliyesinden ordusuna dek her resmi kademede Alman paşaları hüküm sürmektedir. Abdülhamit'in Almancı politikasını eleştiren yetmiş imzalı bildiri, imza sahiplerinin kovuşturmaya uğramasına yol açar. Fikret de bunlardar biridir.

1901 yılı, Fikret'in yaşamındaki en büyük dönüm noktasıdır. O, "Aşiyan"ına çekilir. Ancak onunki, yaşamdan ağlarını koparan bir "inziva" değildir. Fikret aşiyanında, o güne dek yaşadıkları ve gördükleri ile başbaşadır. Ve birbiri ardınca siyasal içerikli, toplumcu şiirler yazar. Fikret'i Fikret yapan dizeler dir bunlar...

Fakat Fikret'teki bu değişiklik, kısa dönemde oluşmuş bir değişiklik değildir. Daha Servet-i Fünun döneminde yazdığı bir yazısında, bugün bile tartışma konusu edilen "sanat sanat için mi, toplum için mi" sorusunu yanıtlıyordu O:

"Sanat kişisel olamaz, kendisi için sanat eserleri meydana getirenler olsa bile, sanatkarlar yalnız kendi şahısları için eser yaratan insanlar değillerdır. O halde, sanatkarın yaşamdan ayrılmaması, tam tersine onu süslemesi ve desteklemesi gerekir."

Bu temelden yola çıkarak "Sis" şiirinde olgunlaşan değişme, Fikret'te biçimde farkedilmese bile özde oluşan büyük bir aşamadır.

"Sis": Sisli İstanbul ve Yıkılan Osmanlı

1901 yılının rutubetli bir Şubat akşamı...

Bir yanda suları bile örten sis, öte yanda günlerdir evi gözetleyen polis.

Tevfik Fikret, doğanın ve Abdülhamit istibdadının duvarları arasında sıkıştığı bir günde yazar "Sis" şiirini. "Sis", İstanbul'un şahsında, bütün bir tarihin ve çürümüş bir düzenin yargılanmasıdır. "Bin kocadan arta kalan el değmemiş dul" dediği İstanbul, tüm çirkinliklerin, yolsuzlukların haksızlıkların, üzeri yaldızlı şalla örtülmüş yuvasıdır. Şöyle seslenir İstanbul'a ve Saltanata:

"Ey tutulmayan sözler, sonsuz yalan!
Ey mahkemelerden her gün kovulan hak!
Ey kuşkunun pençesinde kıskıvrak, duygusuz,
ta yüreklere dek uzanan gizli kulak,
senin korkundan ağızlar sımsıkı kilitli.
Seni hor görüyorlar, halkım için dökülen alın teri
Ey kalem ve kılıç, siyasi iki mahkum,
Ey doğruluk ve yiğitlik, unutulmuş yüzlersiniz artık!

(Günümüz Türkçesiyle söyleyen: A. Kadir)

Geleceğe artan inanç

Fikret'te "Sis" ile başlayan dirilik ve güvenç, Tarih-i Kadim şiiri ile sürer. Bu şiirini, Abdülhamit'in muhbirlerinden kurtarmak için şifreli yazılarla çoğaltıp , bayram ziyaretine gelenler aracılığı ile dağıtırlar.

Oğlu Haluk'a seslendiği ve gençliğe olan güvenini açıkça anlattığı "Sabah Olunca" şiirinde "Evet, sabah olacaktır" der ve şöyle bitirir sözlerini:

"Ümidimiz bu, ölürsek biz yaşar mutlak
Vatan sizinle şu zindan karanlığından uzak!"

Bu dizelerde koşulların değiştirileceğine dair, kesin inancını okumak mümkündür onun.

Meşrutiyet coşkusu ve Fikret

Ve yıl 1908'dir.

Meclisin yeniden açılması ve Anayasanın uygulanmasını sağlayan 2. Meşrutiyet ilan edilmiştir. Aydınların oluşturduğu İttihat ve Terakki Cemiyeti fiilen ülke yönetimindedir artık.

Tevfik Fikret, büyük bir coşkuyla karşılar Meşrutiyeti. Zaten bir süre önce İttihat ve Terakki Cemiyetine kaydolmuştur. Ve Meşrutiyet ihtilalinin şarkısı olan, "Millet Şarkısı"nı yazmıştır örgütünün isteği üzerine. Fikret'teki coşkunun doruğudur bu şiir. Şunları haykırır gür sesiyle:

"Zulmün topu var, güllesi var, kal'ası varsa,
Hakkın da bükülmez kolu, dönmez yüzü vardır,
Göz yumma güneşten, ne kadar nuru kararsa
Sönmez ebedi, her gecenin gündüzü vardır."

Ve şiirinin her dörtlüğünü, Meşrutiyet ihtilalinin sloganı haline gelen şu dizelerle pekiştirir:

"Millet yoludur, hak yoludur tuttuğumuz yol,
Ey hak, yaşa, ey sevgili millet, yaşa... var ol!"

Fikret, ihtilalden sonra boş durmaz, o coşkuyu sürdürerek, İttihat ve Terakkicileri uyarır, yol gösterir:

"Güzel düşün, iyi hissel, yanılma aldanma
Ne varsa doğrudadır, doğruluk şaşar sanma."

Yine gençliğe sesleniş

Ancak İttihatçılar Fikret'in hayallerini yıkarlar. Onun gönlünde beslediği değişiklikler olmamıştır. Bu nedenle İttihat ve Terakkiye, her zamankinden adaletçi ve özgürlükçü tutumuyla karşı çıkar. Fakat bu seferki karşı çıkışta karamsarlık yoktur. Oğlu Haluk 'un şahsında yine gençliğe seslenir, yeni değişiklikler, ilerlemeler ister onlardan:

"Koşan elbet varır, düşen kalkar
Kara taştan su damla damla akar
Birikir, sonra bir gümüş göl olur
Arayan hakkı en sonunda bulur"

Fikret gençliğe ve oğlu Haluk'a, yılmadan mücadele etme ve kurtuluş yolunu bulma çabalarında, Yunan mitoloji kahramanı Promete'yi örnek gösterir ve der ki:

"...daima düşün,
Onlar niçin semada, niçin ben çukurdayım?
Gülsün neden cihan bana, ben yalnız ağlayayım?"

Vazgeçilemeyen: Özgürlük

Hızla uçurumun dibine yuvarlanan Osmanlı, bir de saray oyunlarına, darbelere sahne olmaktadır. Bizanstan miras kalan entrikacılık, yönetimi büsbütün çıkmaza sokar. Sonuçta 31 Mart ayaklanması ve Abdülhamit'in tahttan indirilişi gerçekleşir. İttihat ve Terakki artık idara tamamen egemendir.

Önüne geçilmez şekilde dünya savaşına doğru ilerleyen uluslararası durum, İtalyanların Trablusgarp'a asker çıkarmasıyla daha da karışır. İttihatçıların başarısızlığı, ülke içinde baskıları artırmalarına yol açar. Ve uğruna nice kan dökülen Meclisi Mebusan dağıtılır.

Özgürlük aşığı Fikret, özgürlüklerin engellenmesi dem ek olan bu olayı kınar. Hem de Abdülhamit'in 1878'de Meclisi dağıtmasına benzeterek. Şöyle der; "Doksan Beşe Doğru" şiirinde:

"Yaşamaz ulus, hakkı özleyip dolurken
Sussun diye vicdanına yumruklar inerse
Ulus yaşamaz horlanırken Meclis
Aldatılıp, korkutulup titrer ve sinerse
Ulus yaşamaz, ulusun toplum özü boğulurken"

(Günümüz Türkçesiyle söyleyen: C.A.Kansu)

Meşrutiyet, "yasalara uygun ve davranma ve özgürlük" için yapılmamış mıydı? Oysa İttihat-Terakki Meclisi kapatarak otuz üç yıl önceye dönmüştür.

"Yiyin efendiler yiyin..."

Fikret, Meşrutiyetin ilanında sonuna dek desteklediği İttihat-Terakkinin başarısızlıkları yanında, sefahata dalmasını da acımasızca eleştirir. Haksızlık kim tarafından yapılırsa yapılsın haksızlıktır onun gözünde. Şunları söyler "Han-ı Yağma" da:

"Yiyin efendiler, yiyin, bu han-ı iştiha sizin
Doyunca, tıksırınca, çatlayıncaya kadar yiyin!"

Yeniliğe giden yola, yarıdan başlamanın geçersizliğini görmüştür tüm yaşamı boyunca. Onun için yönlendirmenin baştan yapılması gerektiğine inanır ve son yıllarını çocukları eğitecek şiirler yazarak geçirir.

Karamsarlık dolu son yıllar

Fikret, umduğunu bulamama, hayal kırıklığı ve hastalıklarla geçen son yıllarında da karamsardır. O, artık ölmek ister, çünkü dünyayı yaşanmaz bulmaktadır. Ve sanki ecelle anlaşmış gibi, çok geçmeden 19 Ağustos 1915' de dünyadan geçer gider.

Ölümünün 65. yıldönümünde, bu özgürlük ve eşitlik şairini, Mustafa Kemal Atatürk'ün şu sözleri ile anıyoruz:

"O'nu biz mektep sıralarında okuduk. Ondaki heybet, ondaki vakur ahenk, hiç bir şairimizde yok... Ben Fikret'e yetişemedim, onun sohbetinden yararlanamadım. Kendimi mutsuz sayarım. O hem büyük bir şair, hem de büyük bir insandır. Tevfik Fikret'in o Tarih-i Kadim'i yok mu, işte o, dünyada yapılması gereken tüm devrimlerin kaynağıdır."

22.5.1980(4) "Her yazar yazdıklarıyla tüm evrene seslenmek zorundadır"

SAYILI GÜNLER — MUZAFFER BUYRUKÇU

"Hepsi palavra!... Sen adama -insansın- dememiş, öyle eğitmemişsin ki, hangi koşullar altında olursa olsun kendisini korusun " dedi Özdemir İnce.

"Doğru. Sağlam kişilikler, o kişilikleri besleyen özler, bütün alışverişlerinde terazilerin kefelerini ayarlamışlarsa dağılmazlar... Türkiye'nin bu kendilerini kurtarmak isteyen vatandaşlarımıza bir döviz makinesi gibi bakmasına, bütçe açığını kapatma çabasını bunlardan beklemesine ne dersin?"

"Türkiye değil, onları işsiz bırakan ve leyleğin artık yavrusu gibi dışarıya savuran yöneticiler bekliyor ne bekliyorsa. Bu ne insani açıdan ne de ekonomik açıdan tutarlı bir şey değil. Çalıştıran ülke zaten yabancı işçiye köle gözüyle bakıyor, en düşük ücreti ödeverek en kötü koşullarda yaşatıyor. Onları oraya yollayan yönetim de -çalıştıranlar gibi- düşünerek durumu resmileştiriyor, meşrulaştırıyor. Yeryüzünde böyle bir yöntemle kalkınmış, gelişmiş tek ekonomi gösteremezsin. Ama onların varlığından yarar umarsan ve zorlarsan onlar da insanlıktan çıkar. Yüz kızartıcı bir durum bu! Utanç verici!"

Rakıyı bardaklara boşalttım yeteri kadar, su koydum ve beyazlaştıramadım ama sigara dumanı rengine dönüştürdüm. "Ayde şerefe!... Islatalım boğazlarımızı."

"Islatalım be yau!.."

"Başka ne yaptın?"

"Ararat Yayınevinin sahibivle konuştum. Türkçeden çeviri yaptırıp iki dilde yayımlıyor. Ayrıca Almanya'daki yazarların eserlerine yer veriyor."

"Almanya'da bizden hariç bağımsız bir Türk edebiyatı var mı?"

"Yoksa bile, olacak mutlaka. Buradan gidenlerin çocukları futbolcu da olacak, şarkıcı da olacak, gangster de olacak, sanatçı da olacak, yazar da olacak ve bu durumdan çok ilginç bir hayat tarzı çıkacak. Çünkü ordaki Türklerin sorunları Anadolu'daki insanların sorunlarından ayrı. Gerçek kültür çatışmasını orda yaşıyacaklar. Yalnız ben bir şey söyleyeceğim: Almanca yazarlarsa bir edebiyat, özgün bir edebiyat doğar... Zaten orda dünyaya gelen ikinci, üçüncü kuşakların Türkçe yazabileceklerini sanmıyorum. Dilerim yanılmış olayım."

"Niye, -dilerim yanılmış olayım- diyorsun? Almanca yazarlarsa başarı kazanmıyacaklar mı?"

"Evet. Ama ben Kanada'da yaşıyan Fransız azınlığını düşündüm. Onlar dillerini koruyarak bir şeyler yapıyorlar....Bizimkiler de anadillerini korurlarsa Almanca yazarak sağladıkları başarıdan daha da üstününü sağlarlar."

"Anladım " dedim. "Yalnız nasıl tanımlayabileceğiz o edebiyatı?"

"Türklüğü ağır basan melez bir edebiyat.. Bol acılı, bol eleştirili bir edebiyat " dedi Özdemir İnce, fırından yeni çıkmış uzun ekmeği elleri yana yana kopardı, bir parçasını uzattı bana. Tulum peynirini üstüne bastırdım, ısırdım. "Melez edebiyat deyimi ilginç geldi bana Özdemir. Yeryüzünde kimler bu edebiyatın kurucusu, temsilcisi, sürdürücüsü?"

"Samuel Beckett, Jozef Kessel, Ionesco, Elsa Triolet, Senghor. Kanadalı Fransız yazarları, bir de eski sömürgelerdeki İngilizce ya da Fransızca yazan yazarlar."

"Yurdumuzda olduğu gibi yabancı ülkelerde yaşıyan Türklerden de büyük yazar çıkması çok sevindirecek beni " dedim.

Sigarasının külünü silkti Özdemir İnce. Zihnindeki çalışmanın hızlandığını, düşüncelerini derleyip toparlıyarak bir yeni tanıma hazırlandığını sezdiren bakışlarla parladı gözleri. "Büyük yazarlar bireysel ve toplumsal bunalımlardan, çılgınlıklardan doğar. 1980 ortamı hem Türkiye için hem de başka ülkelerdeki Türkler için bu tanıma eldiven gibi uyuyor. Sonra büyük yazarlık Türk olmaktan önce gelir. Neden gelir? Her yazar, (alçak gönüllülüğü bir yana bırakalım) yazdıklarıyla tüm evrene seslenmek zorundadır. Benim açımdan bir Ritsos, bir Vallajo, bir Yevtuşenko, bir Hemingway, bir Lorca kötü bir Türk yazarından daha Türktür. Dikkat edersen Ritsos, Türk ozanlarını, okurlarını Yunanlı olduğu için değil büyük olduğu için etkiliyor."

"Sesinden Ritsos'u özlediğin anlaşılıyor." dedim.

"Özledim. Ağustos ya da Eylülde Yunanistan'a gideceğimi sanıyorum. Eşsiz bir insan, eşsiz bir sanatçı. İlk görüşmemiz sona erip ayrılırken elini öptüm. O da başımı okşadı, -güle güle oğlum.- dedi. Bu anı anılarımın en değerlilerinden biridir insani ilişkinin evrenselliğini vurgulaması bakımından " dedi Özdemir İnce daldı. Dalgınlığın, yaşadığı Ritsos'lu günleri, olayları içeriyordu sezdiğime göre. Belki de konuşuyordu ya da Ritsos'un şiirlerini saygıyla dinliyor, şiirlerini okuyordu.

Şaşlık masaya kondu. Etler, domatesler, biberler, soğanlar hâlâ cızırdıyor, pişiyordu. Parça soğanların kenarları yanmıştı. "De buyur!" dedim.

"Yiyelim da aklımız başımıza gelsin." dedi Özdemir İnce.

"Bosquet'yi gördün mü Paris'te?"

"Gördüm. Benden bir hafta önce Yevtuşenko ondaymış, bütün votkaları silmiş süpürmüş, son şişeyi devirirken -Yeter- demiş Boske, -Türkiye'den bir şair dostum gelecek, biraz da o içsin.- Yevtuşenko da -Şairlerin hepsi kardeştir- diyerek şişeyi bitirmekten vazgeçmiş."

"İçtin mi o votkayı?"

"Buzdolabından aldım içtim."

"Almanya'dan Paris'e mi geçtin?"

"Önce Cannes, Nice, arkadan Paris... Paris'te on gün kaldım."

"Allah bilir ya, günlerin dopdoluydu."

"Hem de nasıl," dedi Özdemir İnce, "Günün içinde en küçük aralık kalmadı. Bak anlatayım: Paris'in sonu yoktur, orada yaşıyan herkesin başka başka anıları vardır. Kim olursak olalım, Paris nasıl değişmişse değişsin, ine gibi güçlüklerle ya da kolaylıklarla uğraşılırsa uğraşılsın sonunda hep oraya döndük, Paris buna her zaman değerdi, çünkü ona ne verirseniz verin karşılığını alırdınız mutlaka.Fakat çok yoksul, çok da mutlu olduğumuz ilk günlerde Paris böyleydi işte.Hemingway'in (Paris Şenliktir) adlı öyküler kitabının son öyküsünün son cümlesi bu. Mutlu anlarımda, mutsuz anlarımda, umutlu anlarımda, umutsuz anlarımda okuduğum bir kitaptır bu."

"Bir dakka Özdemir, -ne verirseniz verin karşılığını alırdınız mutlaka- diyorsun. Peki, burada verdiğinin karşılığını almadın mı hiç?"

"Almadım. Hep verdim, hep veriyorum. Sen de vermiyor musun? Var mı karşılığı. Seni yücelten şeylere kavuştun mu? Biz veririz boyuna, kendimizden harcarız. Verdiklerimiz, harcadıklarımız bir yerde birikip gene bize dönmez, yiter gider. Oysa..."

"Belki de gelecek kuşaklar bizim verdiklerimizi alacaktır " dedim.

"Geleceği bilmiyorum. Ama verdiğimle yoksullaştığımın, boşaldığımın, güçsüzleştiğimin farkındayım. Dakikalar, saniyeler, gözler, ağızlar, kulaklar, eller, ilişkiler, bağlantılar durup dinlenmeden sömürüyor bizi " dedi Özdemir İnce, öfkelenmişti.

"Toplum yapılarımızın değişikliğinden mi geliyor bu?"

"Toplum, insan, uygarlık, anlayış, her şey... Anlatıyorum: En çok sevdiğim bir arabanın içindeyiz: 2 CV. Oyuncak. Arabayı René Gaudy kullanıyor. Prag'da aklına esip Aydın'a beni görmeye geldiğinden bu yana tam ondört yıl geçti. Hep aynı küçük ince yüz, bol saçlar, gövdesini kullanmadaki korkunç acemilik. Her an bir arabaya çarpar diyorum ya o bayağı iyi kullanıyor arabayı. Arkada Brigitte Dreyfuss ile Tristan Cabral. Tristan'la Türkiye'de sayısız defa bir arada olduk: İstanbul, Ankara, Bodrum, Marmaris, Mersin... Hemen hemen Türkiye'nin bütün karayollarında ve meyhanelerinde. Brigitte de iki kez geldi. İkisi de ailemin bir parçası. Paris'e girmeden, çevre yoldan, Charles de Gaulle havaalanından Ivry-sur-Seine'e, Rene'nin evine gidiyoruz. Benim hocamdı Rene. Institut des Professeurs de français a l'Etranger'de ne öğretirdi unuttum. Ozan, oyun yazarı, yönetmen. Paris'i bana açan, bizi uzlaştıran insan."

(DEVAM EDECEK)

"Sakatlar" konulu Fotoğraf yarışması düzenlendi

1981 yılının Sakatlar Yılı olarak saptanması nedeniyle Türkiye Sakatlar Derneği İstanbul Şubesi, Grup KASİF ve Cüzzamla Savaş Derneği tarafından ortak bir fotoğraf yarışması düzenlendiği açıklandı.

Yarışma şartları şu şekilde belirlendi:Siyah-beyaz ve renkli dia dallarında, fotoğrafların kısa kenarlarının 18 cm'den aşağı olmaması, diaların ise 35 mm. olması gerekiyor. Sergilenmesi için daha fazla yapıtın da gönderilebileceği yarışmaya 5 fotoğraf ve 5 dia ile katılabilineceği bildirildi.

Son katılma tarihi 31 Ocak olarak belirlenen yarışmada verilecek ödüller ise şu şekilde saptandı:Sakatların onur dostu ödülü: 8500 TL, Emek ödülü :6500 TL.

Yarışmanın Seçiciler Kurulu şu adlardan oluşuyor:Ara Güler, Baha Gelenbevi, Ersin Alok, Faruk Öztemur, Kemal Arslan, Nezih Ziya Yalımcan, Türkan Saylan.

Daha fazla bilgi ve yapıtların gönderilmesi için ise "Prof. Türkan Saylan Cüzzam Dispanseri, Fil Yokuşu, Unkapanı/ İstanbul adresine başvurulması gerekiyor.

Yarımca Kültür ve Sanat Şenliğinde bugün

16 Ağustos Cumartesi günü başlayan 9. Yarımca Kültür ve Sanat Şenliği programında bugün Yugoslav Priştine Gerçe Folklor topluluğu ve Orhan Pişkin orta oyunu ekibi yer alıyor. Ayrıca direklerarası müzikali izlenebilecek.

Bir gün aradan sonra Çarşamba günü Yarımca Belediyesi Kültür Merkezinin müzik etkinlikleriyle sürecek olan şenlik, Cumartesi günü geleneksel Sünnet Düğünü ile sona erecek.

Aydınlık
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

4 Yıldırım DAĞYELİ

ÖMER TANLAK'LA HOLLANDA'DA BİR GÜN

- "Halkın MHP'den kurtulmak isteyen gençlere kucağını açması çok iyi olur, çok yerinde bir tavırdır. Bu tavırla ben kurtuldum"

Hollanda'nın tahta ayakkabıları Türkeş'in tahta yüreği yanında çok sevimli kalıyor!

Hergün yöneticileri, siz niye yakalanmıyorsunuz!

OLAYLARA karışmış ülkücü gençlerin halka dönmeleri, halktan ve halkın örgütlerinden yardım isteyerek kurtuluş yolu bulma olanakları da var mıdır?

— Tabii. Mutlaka. Halkı hiç bir zaman yanlarında görememiş gençler bugün halka karşı cephe almışlardır. Artık sokaklarda MHP'liler halka saldırmaya başlamışlardır. Halkın MHP'den kurtulmak isteyen gençlere kucağını açması çok iyi olur, çok yerinde bir tavırdır. Bu tavırla ben kurtuldum. Bunun arkasının geleceği inancındayım.

— Bu eski ülkücü arkadaşlarına şimdi Den Haag'dan çağrıda bulunmak ister misin?

Çarşının ortasında Ömer'in gözleri parlıyor birden. Üç bin kilometreden eski arkadaşlarına kurtuluş için elini uzatmak fırsatını yakalamış gibi. Kendisinin MHP emrinde geçirdiği kötü günleri anımsıyor. Şimdi yüreği arkadaşlarının da MHP cehenneminden kurtulması için çarpıyor. Heyecanlı ve gür bir sesle mikrofona sesleniyor:

"Birlikte iyi-kötü günler geçirdik"

ESKİDEN birlikte iyi-kötü günler geçirdiğimiz arkadaşlarıma şunları belirtmek isterim: Halktan kopuk olmakla halka karşı olmakla hiç bir şey kazanamıyoruz. Özellikle halkın karşısında olduğumuz sürece ona hiç bir zaman yaklaşamıyoruz. Bunu birçok kere gördük. Artık parababalarının, burjuvazinin, toprakağalarının, katillerin, eşkiyaların yanında değil, halkın yanında yer almalıyız. Eminim, bu halk bizim yaptıklarımızı affedecektir.. MHP'nin cinayetlerini, MHP'nin katliamlarını artık ortaya çıkarmak, sizlerin yapacağı cesur çıkışlara bağlı. Bunları halka tek tek duyurarak cezalarının verilmesi gerektiğini düşünmeliyiz. Halkın ve halkın güçlerinin yanında yer almalıyız.

Hergün'ün gülünç iddiaları

ÖMER basın toplantısında gazetecilere senin gibi eylemci ülkücüler suç üstü yakalandıklarında bunlara MHP yöneticileri tarafından deli, ajan, casus gibi ithamların yapıldığını söyledin. Hatta gazeteciler pek güldü bu işe. Hergün gazetesi senin de bir "Çin ajanı" olduğunu söylüyor. Buna ne diyorsun?

• Ömer Tanlak gülmekten kendini alamıyor.

— Bu iddiaya kendilerinin de inanmadıkları muhakkak. Bir mektup hikayesi çıkardılar. Bu mektup, ben de bir ajanım diye gelmişti. Ben ile o, bir "İş"e çıktığımızda ben ona ben ajanım demişim, itirafta bulunmuşum. O da bana ajanım demiş. Birlikte çalışmaya başlamışız. Ama öyle inandırıcı yazmışlar ki, sonunda "Yaşasın Türkiye Halk Kurtuluş PC ve TKPML' diyor ve ardından da "Ben Moskovacıyım" diye ekliyor. Artık Hergün bu gülünç iddiaları bırakmalı. Eğer elinde somut bir kanıt varsa bunu açıklamalıdır. Bunu ben de bilmeliyim. Benim gibi birçok kişi bilmelidir. Ayrıca diğerlerinin başına gelen benim de başıma gelmiştir.MHP Beşiktaş İlçe Başkanı faşizmi öven bir kitap bastırdığında bu kişi için yine ajan demişlerdi. Ferhat Tüysüz deli idi Mehmet Ali Ağca bireysel teröristti. Ben çok görmüyorum bana Çin ajanı falan dediklerini. İyi ki, Bengaldeş ajanı falan dememişler.

Anılarını yazıyor

MHP yöneticilerinin elindeki deli, ajan yaftalarından konuşarak ilerliyoruz Çarşının sonuna geldik. Ömer'in gözü Hollanda'nın ünlü tahta ayakkabılarına takıldı. Bir süre dükkanın önünde oyalanıyor. Daha sonra çarşıdan çıkıp Ömer'in kaldığı evin sokağına yöneliyoruz. Burası şehrin merkezine pek uzak olmayan küçük bahçeli evlerin bulunduğu bir semt. Ömer'in kaldığı ev sahibi Hollanda ordusundan emekli bir hava generali. Türkiye ile pek ilgileniyor. Alman Nazilerine karşı direnişçilerden olduğu için MHP'ye son derece düşman. Oğullarından biri, Den Haag'ta polis yöneticisi. Diğeri, öğretmen ve Hollanda'da MHP'nin faaliyetlerinin yasaklanması kampanyasının önde gelenlerinden. Ömer'e üst katta bir oda vermişler, Ömer, burada MHP ve Ülkü Ocağında geçirdiği günlerin anılarını kaleme alıyor. Ailenin öğretmen oğlu, iyi Türkçe biliyor.

"Hergün hakkında dava açacağım"

BAHÇENİN önündeki korkuluğa oturuyoruz. Ömer yolda MHP'nin kendisi hakkındaki iftiralarını alaya alıyordu. Hızını alamamış ki, oturur oturmaz yine aynı konuyu açtı.

- Hergün meseleyi saptırmak istiyor. Bu itiraflar karşısında beklenen tepkisi buydu. Ancak bu kadar da kaza yapacağını zannetmiyordum..Sonunda onu da yaptı. Daha da ilginç iddialara girişti. Benim esrarkeş, kardeşimin fahişe olduğunu falan yazdı. Mücadele kafalardaki fikirlerle olur. Onlar, siyasette kimsenin şahsiyetine laf gelmemesi gerektiğini çok iyi bilirler. Eğer öyle bir şekilde ağzımı açacak olsaydım, Ülkü Ocakları içinde cinsel ilişkide bulunan kızların isimlerini verirdim. Hergün'ün bu yaptığı ayrıca bir demagoji, bir iftiradan başka birşey değildir. Ayrıca bunun hesabını da mahkeme yoluyla soracağım. Halen Hergün hakkında dava açmak üzereyim.

"Siz niye serbestsiniz"?

AYAĞA kalkıp ayrılmaya hazırlanıyorum. Ömer kolumdan tutuyor..

— MHP 7 Aralık 1979 tarihli Hergün'de bana bazı sorular soruyor. Onlardan birkaçını cevaplandıracağım. Birincisi, benim niye serbest olduğumu, yakalanmadığımı soruyor. Ben de onlara soruyorum: Siz niye serbestsiniz, siz niye yakalanmıyorsunuz? İkincisi, benim Doğu Perinçek, Çamkıran ve Çalışlar'ın evinde kaldığımı ve bunların beni öldürtmek için karar aldığını yazdılar. Böyle birşey yoktur. Aksine bu da bir iddiadır, hem de çok gülünç bir iddia. Bugüne kadar Perinçek'le karşılaşmadım bile. Üçüncü bir soru da, Perinçeklerin bana pasaport verdikleri ve sonra da geri aldıkları. Böyle bir olay yoktur.Ömer şakayı bastırıyor: "Şimdi AP hükümeti kuruldu. Nasıl olsa eski ülkücülerdensin. Çıkıp gidersin" dediler.

Tanlak "Yeni bir hayata başlayacağım. Halka beş yıl çektirdiğimi, bundan böyle ona en iyi şekilde hizmet ederek ödeyeceğim."

- "Ayrılmadan önce bütün eski arkadaşlarıma sesleniyorum: MHP'yi terkedin, halka sığının"
- "MHP'nin cinayetlerini, MHP'nin katliamlarını artık ortaya çıkarmak sizlerin yapacağı cesur çıkışlara bağlı"

Ömer, şimdi Hollanda'da MHP ve Ülkü Ocağında geçirdiği günlerin anılarını kaleme alıyor.

Geleceğe inançla bakan genç bir adam

NİHAYET sarılıp ayrılıyoruz. Arkamda Hollanda topraklarında eski bir bozkurt, ama geleceğe inançla bakan genç bir adam bırakarak uzaklaşıyorum. MHP'nin ölüm fermanını yırtmış, davadan döneni vur emrine rağmen karanlık cinayetleri ortaya çıkarma cesareti göstermiş ve şimdi Avrupa'da basına ve kamuoyuna MHP'nin içyüzünü açıklayarak insanlık görevini yerine getiren bir genç adam.

- BİTTİ—

EVİNDE BÜTÜN KİTAPLAR 25 TENZİLÂTLIDIR
...M — ANKARA

Ömer Tanlak neden serbest?

Polis, Tanlak'ı korumalı... Çünkü TİKP yöneticileri Tanlak'ı öldürtecek ve cinayeti MHP'ye yıkacak

...TLİAMLAR, TOPLUMDA TAHAMMÜL SINIRLARINI ŞİDDETLE ZORLAMAKTADIR»

Hergün: "Tanlak'ı öldürecekler cinayeti de MHP'ye yıkacaklar" demişti

Ömer Tanlak'ın gazetemizde itirafları yayınlanmaya başlayınca MHP ve Hergün gazetesi ortaya bazı iddialar atarak açıklamaları yalanlamaya çalışmıştı. Hergün'ün ortaya attığı iddialardan birisi de "TİKP yöneticilerinin Tanlak'ı öldürterek cinayeti MHP'nin üzerine yıkacakları" şeklinde idi. MHP'nin bu iddiasının ne kadar asılsız olduğu 8 ay sonra Avrupa'da basın toplantısı yapan ve kendisini yeni bir hayata hazırlayan Ömer Tanlak'la belgelendi.

MHP'nin böyle bir yalanı ortaya atmasının kuşkusuz bir tek sebebi vardı. O da MHP saflarından ayrılıp, MHP'nin karanlık faaliyetlerini hayatı pahasına bütün halka açıklayan Tanlak'ın cesaretinin başkalarına örnek olmasından duydukları korkuydu. Böylece MHP saflarından ayrılmayı düşünenler için çıkış kapısı kalmayacaktı. MHP içerisinde, "Davadan döneni vurun" emri yürürlükteydi. Öte yandan Tanlak gibi polise başvurup, adalete yardımcı olmayı düşünenler, adalet yerine kendisini MHP Genel Merkezinde de bulabilirdi. Bütün bu yolları deneyen Tanlak en sonunda TİKP'ye başvurmuştu. Hergün bu çıkış yolunu da kapatmaya çalışıyor ve bu yüzden "Tanlak'ı TİKP yöneticileri öldürtecek" diye yalan söylemekten çekinmiyordu.

Hergün gazetesi, Tanlak'la ilgili olarak yaptığı yayında, önce Tanlak'ın "Komünist Çin ajanı" olduğunu iddia etmişti. Tanlak'ın TİKP Başkanlık Kurulu üyesi M.Kemal Çamkıran tarafından ÜGD'ye ajan olarak sokulduğu ileri sürülüyordu.Tanlak'ın anlattığı karanlık faaliyetleri yalanlayamayan Hergün, ortaya çıkan silahlı eylemleri Tanlak'ın kışkırttığını söylüyordu. Hergün bu iddialardan sonra 6 Aralık 1979 tarihli sayısında aynen şunları yazıyordu:

"Bu arada Perinçek ile TİKP yöneticilerinin MHP Genel Başkanı Türkeş ile MHP'yi köşeye sıkıştırmak için Ömer Tanlak'ı itiraftan sonra Çinci katillere öldürtmeyi planladıkları iddiası, Ankara siyasi çevrelerinde dolaşmaya başladı".

Hergün gazetesi, ertesi gün yaptığı yayında yine aynı iddiayı tekrarlıyor ve "Tanlak'ın öldürülmesi için Perinçek, Çamkıran ve Çalışlar karar vermişler midir?" diye soruyordu.

MHP'nin yalanları Tanlak'ın açtığı yolu Özçiftçilerin, Yurtaslanların izlemesini engelleyemedi.

Televizyonda Bugün

19.00	HABERLER
19.10	HEIDI
19.35	HAFTANIN ŞARKISI
19.40	ÇOCUKLAR İÇİN
20.45	SANTRFOR
20.30	HABERLER
21.20	TARİHTE BU HAFTA
21.30	FORSYTE EFSANESİ
22.30	YAZ GECESİ
22.50	SPOR
23.20	HABERLER

HEIDI: Dizinin bugün yayınlanacak olan 14. bölümünde Heidi ve Peter Yuki isimli keçinin sahibi tarafından kesileceğini öğrenirler. Çok üzülürler ve onu kurtarmaya çalışırlar.

YAZ GECESİ: Bugün ekrana gelecek olan müzik programında Ülkü Beşgül, Salim Dündar, Suna Kundakçı ve Zekai Tunca var.

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

19.40 Çocuklar için

Programda 11. Uluslararası 23 Nisan Çocuk Şenliğine katılan Sivas Halk Eğitim Merkezi Vali Muammer İlkokulu, Van İskele Temel Eğitim Merkezi Yatılı Bölge İlkokulu, Tokat Kızık Köyü İlkokulu ve Hoydek Kırşehir Halk Oyunları Derneği Küçükler grubunun gösterileri sunulacak.

20.45 SANTRAFOR
Ben takıma girdi

Sürekli filmin bugün yayınlanacak olan 3. bölümünde Ben, takımda oynamaya başlar. Bir gün Jacky babasının kimliğini öğrendiğini açıklar. Tam o sırada babası gelir ve duruma çok kızarak hemen oradan gitmek ister. Ancak Ben babasına karşı koyar. Duker de dayanamamış ve oğlunu seyretmek için geri dönmüştür.

Forsyte efsanesi iki bölüm atladı

Dizi filmin bugün yayınlanacak olan bölümünde Garrer adlı gazeteci bir kadın Flour ile münakaşa eder ve kendisine hakaret edildiğini söyleyerek Flour hakkında tazminat davası açar.

Bu gece Forsyte Efsanesinin 21. bölümü yayınlanacak. Geçen hafta ise 18. bölümü yayınlanmıştı. Aradaki iki bölüme ne oldu dersiniz? Soames Forsyte tüm maddi varlığını ortaya koymaktan çekinmemiş, yolsuzluk olayına karışmış şirketinin genel müdürünü işten atmıştı. Mirasının bir bölümünü de kızı Flour ile O'nun doğacak çocuğuna bırakmıştı. Güzel gidiyordu dizi, olaylar Türkiye' de cereyan etmediğine ve İngiltere'de kapitalizmin gelişimini soyluluğun çöküşünü anlattığına göre pek kimseyi gocundurmazdı, neden sansür edilsindi ki... Sansür edilmedi, arşivi Omo kutularının içine kurulu TRT TV' mizin bir yerine sıkışıp kaldı, anlayacağınız kayboldu.

Sağlık olsun deyip, iki bölüm atladıktan sonra bu gece izleyeceğiniz dizinin bölümünü özetleyelim.

Flour bir partide Marjerie Garrer adlı gazeteci bir kadın ile kavga eder. Gazeteci kendisine hakaret edildiğini söyleyerek Flour hakkında tazminat davası açar.

Radyoda neler var?

TRT—1

Saat 10.02'de "Arkası Yarın" da bugün Burhan Günel'in "Yağmurla Giden" adlı 6 bölümlük oyunun ilki yayınlanacak.

18.05 "Çocuk Bahçesi" nde "Gece gelen damlar" adlı oyunun 5. bölümü yayına giriyor.

21.40'da ise anne babalara seslenen bir yayın var. "Neyi Bilelim, Nasıl Bilelim" adlı bu gece başlayacak ve her pazartesi gecesi yayınlanacak program çocukların cinsel eğitimini konu alıyor.

TRT-2

11.30'da "Sihirli Düğmeler" adlı programın bugünkü bölümünde radar konusunda başlangıcından bugüne kadar olan gelişmeler anlatılıyor.